

Wina'am Tumtumrib TUUMA

¹ Teofilus, m daa yel uf m yiiga gbaun la poogin Yesu n daa pin'ili tum ka pa'al nidib si'el la wusa, hale ² n ti paae daar kan ka Wina'am zan o n du arazana ni la. O daa mor Wina'am Siig Sun la pan ka pa'al Tumtumrib bane ka o daa gan la ban na tum si'em. Ka Wina'am naan zank o n du arazana ni. ³ Yesu namisug nya'an la dabisa piisnaasi poogin, ka o nie o men n pa'ali ba la, ka tum tumnyalima bedego line pa'al ye o voe. Ka ban nye o la o tu'asi ba Wina'am na'am la yela. ⁴ Ka ban la'as ne Yesu n dit la, ka o tisi ba noor ye, "Da yi Jerusalem nii, ka gur Wina'am Siig Sun one a o piini kan ka m da yel zi'el la. ⁵ Ka Joon daa suudi ya ne ku'om. Amaa li ku yuuge ka man na suu ya ne Wina'am Siig Sun."

Wina'am n daa zank Yesu n du arazana ni la yela

⁶ Ka tumtumrib la la'as taaba ne Yesu ka bu'os ye, "Zugsoba, fu na lem lebis Israel dim na'am la nannanna n tisi ba?"

⁷ Ka Yesu yeli ba ye, "Ya ba'a kae' ka ya ban sanya ne dabisa ban ka m Ba' Wina'am da zi'el ne o men pan la. ⁸ Amaa ya na di'e pan, Wina'am Siig Sun la ya'a keenn ya sa'an na, ka ya na tu'asi m yela Jerusalem ne Juuda ne Samaria ne dunia ben wusa."

⁹ On tu'asi naae la ka ba gosid o, ka Wina'am zan o n dut ka sangbana ligil o. ¹⁰ Ka ban nam

kpelim gosid saa agol la, ka dapa ayi ye fupielala n zi'e ba sa'an, ¹¹ ka bu'osi ba ye, "Galilee dima, bozug ka ya zi'e n gosid agole? Yesu one yi ya sa'an n ken arazana ni la, o na ti leb na wuu yaname n nye o ka o ken si'em la."

One n di'e Judas zin'ig la yela

¹² Ka o Tumtum nib la yi Olives Zuerin n leb Jerusalem. Li pu lal ne Jerusalem. ¹³ Ka ban paae Jerusalem la, ba du girimbiisa line a ba yir sigidirin. Ka bane daa be ani la daa a Piita ne Joon ne Jemes ne Andrew ne Filip ne Tomas ne Bartolomew ne Mateo ne Jemes one a Alfeus biig la ne Simon Zealot ne Judas one a Jemes biig, ¹⁴ bama wusa ne po'ab ne Meeri Yesu ma ne Yesu pitib daa la'ased ne taaba n sosid Wina'am ne ba ya'am wusa.

¹⁵ Ka dabisa bama ka yadda ninjidib la daa la'ased taaba ka ba kal a wuu kobuga ne piisi. Ka Piita due n zi'e ba sisoojin n yel ye, ¹⁶ "M zuanama, li ane tilas Wina'am gbaun pian'ad kan ka o Siig Sun da pun yel ka li yi na'ab David noorin la lieb amerna ne Judas nin si'el la yela. ¹⁷ O daa gaad tuon n dol nidib bane ken n gban'e Yesu la. O daa ane ti tumtum tiraan ka Wina'am gelig o la'as ne ti."

¹⁸ (Dau kana nwa daa da' poog ne o tuumbe'ed yood. O daa lu tenjin anina, ka o poor pusig, ka o nyood wusa yi. ¹⁹ Ka Jerusalem tenj nidib la wusa n wum la, ba pud poog la yu'ur ne ba pian'ad ye Akeldama. Li gbin ane Ziim Poog.)

²⁰ Ka Piita ye, "Li sobne Wina'am yuuma gbaunjin ye,

'Kel ka o yir na yo damzuunr,
 ka nidib ku lem be aninaa.'
 Ka lem sob ye,

'Kel ka so' di'e o tuuma tum.'

²¹⁻²² "Alazugo li su'um ye nid yinni pa'asi ti ni. O a one daa nye ti Zugsob Yesu ku'um vu'ugir yela. Li su'um ka o ane one n daa pun bee ti sa'an saja wusa ti Zugsob Yesu daa goond ne ti, lin pin'il ne Joon n daa suud nidib ku'om la, n ti paae sanjan ka Yesu daa yi ti sa'an n du arazana ni la."

²³ Ka ba yiis nidiba ayi. Ka ayinni yu'ur buon Josef one ka ba lem buon ye Barsabas ka lem buon Justus. Ka ayinni la yu'ur buon Mattias. ²⁴ Ka ba sos Wina'am ye, "Ti Zugsoba, fun mi' ninsaalib poog. Pa'alimi ti nidiba ayi nwa fun gan so' ²⁵ ye o di'e Judas zin'ig n tum tumtumnib la tuuma lin ka o bas ka kenj o menj zin'igin la." ²⁶ Ka ba bugulim ka li lu Mattias zugin ka ba zan o la'as Tumtumnib piina yinni la kalin.

2

Wina'am Siig Sunj la ken la na yela

¹ Ka Pentekost daar n paae la, ka ba wusa daa be zin'ig yinni. ² Ka to'oto yim ka vuud yi arazana ni na n wenne sisi'em tita'ar ne, n pe'el doog kan ka ba be la. ³ Ka ba nye si'el lin wenne bugum zilima ne, n pudug n zoon ba wusa yinni yinni zutin. ⁴ Ka Wina'am Siig Sunj daa pe'eli ba wusa, ka ba pin'il n pian'ad ne tenzun pian'ad wuu Siig Sunj la n tisi ba si'em la.

⁵ Ka Jew dim sieba ban yi dunia so'olim wusa na, daa be Jerusalem ni. Ba daa ane bane

dol Wina'am suer su'uṅa. ⁶ Ka nidib bedego n wum vuud la, ka ba la'as taaba, ka li lidigi ba bedego, bozugo so' wusa wum ban pian'ad o meṅ buudi pian'ad. ⁷ Ka ba lidig n bu'osid taaba ye, "Gosima, nidib bane pian'ad nwa wusa ka'ane Galilee dim bee? ⁸ Ka li niṅ wala ka ti wusa yinni yinni wum ka ba pian'ad tinam buudi pian'ade? ⁹ Ti yi ne Partia ne Media ne Elam ne Mesopotamia ne Juuda ne Kapadosia ne Pontus ne Asia, ¹⁰ ne Frigia ne Pamfilia ne Egipiti ne Libiya lin kpi'e Sairene ne saam ban yi Room teṅin la, Jew dim ne sieba bane ka' Jew dim buudi, ka lee doli ba malima, ¹¹ ne Krete dim ne Arabia dim. Ka li niṅ wala ka tinam wum ka ba pian'ad ti buudi pian'ad n yet tuumtitada ban ka Wina'am tum la?" ¹² Ka ba lidig n bu'osid taaba ye, "Yel kaṅa nwa gbin lee a bo?"

¹³ Amaa ka sieba po'ogi ba, ka yet ye, "Nimbama nwa nune daam n kool."

Piita moolug la yela

¹⁴ Ka Piita due zi'en ne Tumtum nib piina yinni la, n yeli ba ne kukotita'ar ye, "Juuda dim, ne bane be Jerusalem nwa ni, ya wusa banjim yelkaṅa, ka kelis man ye m tu'asi ya yel si'a la.

¹⁵ Li nan ane beogin, dinzugo nidib nwa ku nu daam n kool wenne yanam ten'esid si'em laa.

¹⁶ Amaa ne'eṅa ane bun lin ka Wina'am nodi'es Joel da pun sob li yela la ye,

¹⁷ Wina'am yel ye,

'Dunia naar ya'a ti li'el,

m na bu'e m Siig Suṅ la n niṅ ninsaalib buudi wusa zut.

Ka ba biribis ne ba bipumis na di'e Wina'am pian'ad n tis nidib.

Ka ba dasam na nye Wina'am yela wuu zaansuŋ ne.

Ka ba niŋkuda me na zaansim.

¹⁸ Ka sanŋkan la m na bu'e m Siig Suŋ la niŋ m tumtum dap ne m tumtum po'ab zutin.

Ka ba na di'e m pian'ad n tis nidib.

¹⁹ M na maal bunnyalima agol ka maal zanbina dunia zug.

Ziim ne bugum ne walim ne nyo'os na ti be.

²⁰ Nintaŋ na ti lieb lik,

ka nwadig mu'e wenne ziim ne,

ka Zugsob lebig daar la nyaan paae.

²¹ Ka lin saŋa la, on wusa buol Zugsob yu'ur, o na nye faangir.'

²² "Israel dim wusa, wumi pian'akaŋa nwa. Wina'am daa tum tuumnyalima ne bunnyalima ne zanbina Yesu sa'an, one a Nazaret dau la, ka pa'ali ba ye one tum o ba sa'an. Ya pun mi' ne'eŋa, bozugo li daa maali ya sa'an. ²³ Wina'am pun mi' si'el wusa. O boodim la zug, ka o zaŋ Yesu niŋ ba nu'usin ka ba ke ka nimbe'ednam gban'e o n kpa' o tabil dapuudir zug n ku. ²⁴ Ka Wina'am sa'am ku'um paŋ ka vu'ug o kumin, ku'um ku tun'e mor o la zug. ²⁵ David da pun tu'as o yela sa ye,

'M nyet Zugsob la m tuon daar wusa.

On bee ne man la zug,

so' ku nyaŋe niŋi m si'el la.

²⁶ Dinzugo m mor sumalisim,

ka pian'ad sumalisim pian'ad.

Ala men, m mor ti'ir, man na kpi,

²⁷ ka Wina'am ku basi m siig kpi'im tej la zug.

O ku ke ka mam one a o Ninsuŋ la pun'e.

²⁸ On ke ka m baŋ o nyovur suer la zug,
ka m mor sumalisim bedego o tuon.'

²⁹ "M zuanama, keli ka m ansig n tu'asi ya, ti yaab na'ab David yela. O da kpine ka ba pin' o yaugin. Ka o yaug be ti sa'an kpela hale n paae zina. ³⁰ David da ane Wina'am nodi'es ka baŋ ye Wina'am po ne zi'el ye o na ke ka nid yinni yi o yaas la sisooŋ n zin'in o na'am gbaun la zug. ³¹ Dinzugo David da pun denji nye Wina'am da ye o tum si'em la. Ka tu'as Kiristo ku'um vu'ugir yela ye,

'Wina'am ku bas o kpi'im tej, bee ke ka o ningbin pun'e.'

³² Yesu la nwa, one ka Wina'am vu'ug o kumin la. Ka ti wusa nye li, ka tu'asi ya li yela. ³³ Dinzug ka Wina'am du'os o n zi'el o datiun, ka o di'e Siig Suŋ, line ka o pun yel zi'el la. Yanam wum ka nyet si'el nannanna la, a piini line ka o tisi ti.

³⁴ David meŋ da pu du arazana ni. Amaa o meŋ da yel ye,

'Zugsob la yel m Zugsob ye,

"Zin'inim m datiun,

³⁵ n gur saŋa kan ka m na ke ka fu bi'emnam lieb fu noba kuk." '

³⁶ "Dinzug, keli ka Israel dim buudi wusa baŋ yelmeŋir ye Yesu kan ka ba daa kpa' tabil dapuudir zug n ku la, on la ka Wina'am pa'ali ya ka o a Zugsob ne Kiristo."

³⁷ Nidib la n wum pian'ad nwa la, ka li kpen' ba sunya ni hale, ka ba bu'os Piita ne Tumtumnib la ye, "Ti ba'abiise, ti na nin wala?"

³⁸ Ka Piita lebisi ba ye, "Tiakimi ya sunya, ka ya wusa yinni yinni di'e Wina'am ku'om suub ne Yesu Kiristo yu'ur, ka Wina'am na yiisi ya tuumbe'ed n bas. Ka ya na di'e Wina'am piini line a o Siig Sun. ³⁹ Noor zi'elug la ane ya din ne ya biis din ne bane be lalle, hale ne nidib bedego ban ka Zugsob la na ti buoli ba o sa'an la."

⁴⁰ O daa pian' pian'ad sieba bedego n sa'ali ba ne nimmua n yeli ba ye, "Yiisim ya men ne zumaan kaja nimbe'ednam la sa'an." ⁴¹ Ka bane daa siak Piita pian'ad la daa di'e ku'om suub. Ka daar kan la, nidib bane daa pa'as ba ni la wenne tusa atan'. ⁴² Ka ba daa kpelim zi'e kinjin ne Tumtumnib la pa'alug. Ka mor noor yinni ka la'asedi dit diib ne taaba ka sosid Wina'am.

Yadda ninjidib la beilim tuuma la yela

⁴³ Ka dabiem daa kpen' nidib la wusa, ka Wina'am ke ka Tumtumnib la tum tuumnyalima ne zanbina bedego. ⁴⁴ Ka nidib ban daa nin yadda la wusa daa mor noor yinni ka pudugid ban mor si'el wusa ne taaba, ⁴⁵ ka kuos ba la'ad ne ba araza'as wusa n pudug n tis on mekama nar ye o di'e si'em. ⁴⁶ Ka daar wusa ka ba la'ased Wina'am pu'usum yin, ka me la'ased yir yir n dit ne taaba, ka mor sumalisim ne poog yinni, ⁴⁷ ka du'osid Wina'am yu'ur su'unja, ka paam bareka nidib wusa sa'an. Ka Zugsob paasid bane ka o tilig daar wusa la n la'ased yadda ninjidib la sa'an.

3

Dau pon'or n nye laafe la yela

¹ Ka nintaŋ koor lin daa a Winsosug saŋa la, Piita ne Joon dol taaba wa'ae Wina'am pu'usum yin. ² Ka dau so' be anina n a pon'or o biilimin sa. Ka daar wusa ba zeed o more kenne zin'in Wina'am pu'usum yir za'anoorin ka li buon Venlim za'anoor. Ka o sosid nidib bane kpen'ed Wina'am pu'usum yin la. ³ On nye Piita ne Joon ka ba bood ye ba kpen' la, o sosi ba ye ba tis o si'el. ⁴ Ka Piita ne Joon gos o kii, ka Piita yel o ye, "Gosimi ti." ⁵ Ka o midig o nini goti ba, ka ten'esid ye ba na tis o si'el.

⁶ Ka Piita yel o ye, "M pu mor anzurifa bee salima na tis fo. Amaa m na tis uf man mor si'el. Ne Yesu Kiristo one yi Nazaret na yu'ur, duom n keŋ." ⁷ Ka Piita gban'e pon'or la datiuŋ nu'ug n zank o agol. Ka o noba la kpelim kpe'eŋ to'oto yim, ⁸ ka o due zi'e agol ka keŋ n doli ba kpen' Wina'am pu'usum yin n ian'asid ka pian'ad n du'osid Wina'am yu'ur su'uŋa. ⁹ Ka nidib wusa nye o ka o kene n du'osid Wina'am yu'ur su'uŋa. ¹⁰ Ka ba mi' ye one yiti zin'i Wina'am pu'usum yir za'anoor kan buon Venlim za'anoor la ni n sosid la. Ka ban nye line niŋ o la, ka li lidigi ba bedego.

Piita pa'alug Wina'am pu'usum yin la yela

¹¹ Ka ban nye pon'or la mor laafe n dol Piita ne Joon la, ka li lidig nidib wusa ka ba zo n la'as taaba zin'ikan daa buon Solomon za'ambenŋ la. ¹² Ka Piita nye anwa la, ka bu'os nidib la ye, "Israel dima, bo niŋ ka yelkaŋa nwa lidigi ya?"

Bee wala ka ya gosidi ti wenne ti menj paŋ ne ti tuumsuma zug n due dau nwa ka o kenna? ¹³ Li ane Wina'am on ka Abraham ne Isaak ne Jakob ne ti yaanam da pu'usid la n du'os o Biig Yesu la yu'ur. On la ka ya daa zaŋ o n niŋ bane so'e paŋ nu'usin ka zan'as o gomena Pilate tuon, hale baa Pilate n daa bood ye o bas o la. ¹⁴ Amaa ya daa zan'as ninsuŋ one a yelmenjir dau la, ka lee daa bood ye Pilate bas niŋkuud la n tisi ya, ¹⁵ ka ku one so'e nyovur suer, on ka Wina'am vu'ug kumin la. Tinam daa nyee li ka tu'asidi ya li yela. ¹⁶ Li ane yadda niŋir line be Yesu yu'urin ke ka dau kaŋa nwa kpe'eŋ la, wenne yanam nye la. Li ane yadda niŋir ne Yesu ka dau nwa nye laafe nyain ya wusa tuon nwa.

¹⁷ “M zuanam, nannanna m baŋ ye ya zi'ilim la zug, ka yanam ne ya na'anam daa niŋi ala. ¹⁸ Lin ka Wina'am da pun denji yel ne o nodi'esidib noor la niŋ ameŋa ye asee ka Kiristo namis. ¹⁹ Dinzugo tiakem ya sunya ka leb Wina'am sa'ana, ka o na yiisi ya tuumbe'ed n bas, ka na tisi ya kpe'eŋir. ²⁰ O tum Yesu one a Kiristo ka o pun gaŋ la n tisi ya. ²¹ O na be arazana ni hale n paae bun paala wusa maalug saŋa, wenne Wina'am da pun tu'as ne o nodi'esuma ka ba yel pin'ilugin sa la. ²² Moses da yel ye, ‘Ya Zugsob Wina'am na gaŋ o nodi'es yinni ya buudi soogin wenne on daa gaŋ mam si'em la. Asee ka ya kelis bun lin wusa ka o na tu'asi ya. ²³ Ka on wusa ku di'e Wina'am nodi'es kan noore, ba na sa'am on daana n yiis o Wina'am nidib sisoogin.’

²⁴ “Wina'am nodi'esidib bane da pian' wusa,

lin pin'il ne Samuel sa, ne ban da dol o nya'an la, ba bedego da pun tu'as dabisa bama yela. ²⁵ Wina'am nozi'elug line yi o nodi'esidibin na la, aa ya din. Ka ya la'am di'e nonakan ka Wina'am maal ne ya yaanam, on da yel Abraham ye, 'Fu yaas la ma'asim zug ka dunia buudi wusa na ti nye Wina'am yelsum.' ²⁶ Wina'am one vu'ug o Biig kumin la, tum o ya sa'an yiiga, ye o tisi ya yelsum, n fendigi ya wusa yinni yinni n yiisi ya tuumbe'ed poogin."

4

Piita ne Joon n zi'e kpeenmnam tuon la yela

¹ Ka ban nam tu'asid ne nidib la, ka maalmaan kpeenmnam ne Wina'am pu'usum yir gurib kpeenm, ne Sadiusii dim keenn ba sa'an na. ² Ka ba sunya pelig ne Tumtumnib la ban pa'an nidib ka mooni Yesu ku'um vu'ugir labaar tisidi ba la, line na nie pa'al ye ku'um vu'ugir be. ³ Ka ba gban'e ba n kpen'es sarega ni ye beog nie, lin daa a zasisobir saɗa la zug. ⁴ Amaa nidib bane daa wum Wina'am labaar la bedego sa daa nin o yadda. Ba dap kal daa a wuu tusa anu.

⁵ Ka beog nie la, ka na'anam ne kpeenmnam ne gbauɗmi'idib la la'as taaba Jerusalem ni. ⁶ Ka Annas, on a maalmaan kpeenm, ne Kaifas ne Joon ne Alekizanda ne nidib bedego bane a maalmaanib buudi la daa la'as taaba. ⁷ Ka ba more ba na n zi'el ba tuon ka bu'osi ba ye, "Ano'on tisi ya paɗ ne noor ye ya maalim nwa?"

⁸ Ka Wina'am Siig Sun pe'el Piita ka o yeli ba ye, "Yanam bane so'e nidib laa, ne Israel

kpeenmnama, ⁹ li ya'a ane ye ya bu'osi ti zina daar nwa n ban tuumsun kan ka ti sa maal n tis pon'or la ne line ke ka o nye laafe la ¹⁰ ya wusa ne Israel dim wusa banjim ye li ane Yesu Kiristo one yi Nazaret na la zug, ka nid nwa zi'e ya tuon ka mor laafe la. On ka ya daa kpa' tabil dapuudir zug n ku, ka Wina'am daa vu'ug o kumin la. ¹¹ Li sob Wina'am gbaunjin, Yesu n tu'as o menj yela ye,

'Kugir kan ka tanmeedib daa ne'es la,
lieb lodigin kugir.'

¹² So' lem kae' a faangire. Ka yu'ursi'a lem ka' dunia nwa zug ya'as n na tis nidib ka ba nye tiligire."

¹³ Ban wum ka Piita ne Joon tu'as ne sukpi'eun la, ka ba mi' ye ba ane tadimnam, ka pu zamis si'el si'ela, li lidigi ba hale ka ba ban ye ba daa bene Yesu sa'an. ¹⁴ Ban nyet dau kane sa nye laafe ka o zi'e ba sa'an la, ba pu ban ban na tu'as si'em n tisi ba ka li a yele. ¹⁵ Amaa ba yeli ba ye, ba yim kpenj. Ka ba yi. Ka ba bu'os taaba ye, ¹⁶ "Ti na ninj wala ne nimbama nwa? Nidib bane wusa be Jerusalem nwa banji ba nyalima tuumtita'ar la yela. Ti ku tun'e n ki'isi lii. ¹⁷ Amaa tiname na ninj si'em ka bane n tum si'el la da yadigi n kenj tuon ane ye, ti volisi ba ye ba mit ka ba lem tu'as yu'ur nwa yela n tisi nidib ya'as."

¹⁸ Dinzug ba buoli ba n yeli ba ye, ba mit ka ba lem tu'as bee pa'al nidib Yesu yela ya'as.

¹⁹ Amaa ka Piita ne Joon lebis n yeli ba ye, "Li ya'a a su'um Wina'am tuon ye ti siak ya noor n gaad Wina'am noore, yanam tu'asim. ²⁰ Ka

tinam ku tun'e n niŋ si'ela, asee ti tu'as bun lin ka ti nye ka wum la.”

²¹ Ka ba volisi ba ya'as ka basi ba ye ba kem, ka pu nye yela kan na ke ka ba daami ba, nidib wusa du'osid Wina'am yu'ur su'uŋa, bun lin ka ba sa maal la zug. ²² Dau kane ka ba maal nyalimkaŋa ka o nye laafe la, daa gaad yuma piisnaasi.

Yadda Niŋidib la n sos sukpi'eun la yela

²³ Ban basi ba la, ka ba kenji ba taaba sa'an n tu'asi ba maalmaan kpeenmnam ne kpeenmnam la n yeli ba si'el wusa. ²⁴ Ban wum li naae la, ka du'osi ba kukoya n yet Wina'am ne ya'am yinni ye, “Zugsob, one ka' tiraana, one maal agol ne dunia ne ku'otita'ar ne bun line be li wusa poogin. ²⁵ One da ke ka ti yaab David, on da a on tumtum la, tu'as ne Siig Suŋ paŋ n yel ye, 'Bo niŋ ka dunia buudi wusa sunya pelig, ka nidib tu'asid bun yaalis yela ?

²⁶ Ka dunia na'anam due n zi'e, ka bane so'e teŋ la'as taaba n zan'as Zugsob la ne Kiristo la men.'

²⁷ Li ane yelmeŋir ye Herod ne Pontus Pilate daa la'as taaba teŋ kaŋa nwa ni, ne bane ka' Jew dim, ne Israel nidib n zan'as Yesu, fu tumtumsuŋ, on ka fu ke ka o a Kiristo la. ²⁸ Ba maal bun line wusa ka fu pun niŋi zi'el ne fu paŋ ne boodim la. ²⁹ Zugsoba, nannanna gosim ban volisid tinam bane a fu tumtum nib la si'em, dinzugo tisimi ti sukpi'eun wusa ka ti mooli fu labasuŋ la. ³⁰ Fu paŋ yela kel ka bane ben'ed paam laafe, ka Yesu one a fu tumtumsuŋ la yu'ur zug, tumnyalima ne zambina na maal.”

³¹ Ban sos Wina'am naae la, ka zin'ig kan ka ba la'as la n damid. Ka Wina'am Siig Sun pe'eli ba wusa. Ka ba tu'as Wina'am pian'ad la ne sukpi'eun.

Yadda niɲidib n pudugid si'el wusa ne taaba yela

³² Ka nidib bedego bane niɲ yadda la, mor ya'am yinni la'am ne ten'esa yinni. Ka nid baa yinni pu yel ye on mor si'el la, one so'e lii. Li ane ba wusa din. ³³ Ka Tumtumnib la pian'ad Zugsob Yesu ku'um vu'ugir la ne paɲtita'ar ka yelsum bedego be ba wusa zutin. ³⁴ Ba nidib bedego ban mor pood la, kuos li n mor ligidi la na, ³⁵ n niɲ Tumtumnib la nu'usin. Ka ba pudug li n tis so' mekama wusa boodim a si'em. Ka nid baa yinni ka' ba sa'an la, ka si'el po'og o.

³⁶ Ka Josef kane a Levite buudi n yi Saipuros teɲin na, ka Tumtumnib la pud o yu'ur Barnabas. (Ka li gbin yel ye, "One kpe'enɲid.") ³⁷ O daa kuosi o poog ka zaɲ ligidi la na niɲ Tumtumnib la nu'usin.

5

Ananias ne o po'a Safira la yela

¹ Ka dau so' daa be anina, ka o yu'ur buon Ananias, ne o po'a Safira. Ka on ne o po'a me kuosi ba la'ad sieba, ² ka yiis ligidi la sieba n su'a, ka ke line kpelim la n mor na n tis Tumtumnib la. Ka o po'a me baɲ li yela.

³ Ka Piita bu'os ye, "Ananias, bo ka fu ke ka Sutaana kpen' fu suunrin, ka fu ma' n tis Wina'am Siig Sun, ka yiis ligidi kan ka fu kuos

fu la'ad sieba n su'a? ⁴ Fun nam pu kuosin la, li kpelim aane fu din. Fun kuos la men fu tun'e n maal fu ya'am bood si'em. Ka bo ninj ka fu ten'es yelkaŋa fu suunrin ne? Fu pu ma' n tis ninsaala, amaa fu ma' n tis ne Wina'am Siig Sunj."

⁵ Ka Ananias n wum pian'ad kaŋa nwa la, ka lu tenjin n kpi. Ka dabiem bedego kpen' bane wum bun kaŋa nwa la. ⁶ Ka dasam due n zaŋ o n vilig o ne pien n zee o keŋ mum.

⁷ Ka li pu yuuge ka o po'a me kena, ka pu banj line pun ninj la yelaa.

⁸ Ka Piita bu'os o ye, "Yelimi ma, yanam kuosi ya la'ad la, ligidi la wusa nwa bee?"

Ka o lebis ye, "Eenn, li wusa la."

⁹ Ka Piita bu'os o ye, "Bo ninj ka ya ninj noor yinni ye ya mak Zugsob Wina'am Siiga? Gosima bane mum fu sid la nan zi'e za'anoorin la. Ba me na zee fu n yi."

¹⁰ Ka po'a kpelim lu tenjin n kpi Piita tuon. Ka dasam la kena n nye ka o kpi sa, ka ba nok o n keŋ mum kpi'eli o sid. ¹¹ Ka dabiem bedego kpen' bane ninj yadda la wusa ne bane wum yelkaŋa nwa la.

Tumtumrib la tuumnyalima la yela

¹² Ka Tumtumrib la tum nyalima tuuma bedego nidib la wusa sisoogin. Ka yadda ninjidib la la'as taaba zin'isi'a ka li buon Solomon za'amben. ¹³ Ka bane pu ninj Wina'am yadda n zo dabiem n pu la'as ne ba, hale baa ne nidib n pian' ba yu'ur su'uŋa la. ¹⁴ Po'ab ne dap bane daa ninj Zugsob la yadda daa paas hale lieb bedego. ¹⁵ Hale ka nidib mor ban'adnam na n

digili ba sueya ni ne deba ye Piita ma'asim na ligili ba, o ya'a gaad anina sa'an. ¹⁶ Ka nidib bedego yi teens bane gilig Jerusalem na n mor ban'adnam, la'am ne bane ka kikiris doli ba kena. Ka ba wusa paam laafe.

Tumtumrib la namisug la yela

¹⁷ Ka maalmaan kpeenm ne bane be o sa'an n a Sadiusii dim la daa nen ne ba ka due suunr, ¹⁸ n gban'e Tumtumrib la kpen'esi ba sarega ni. ¹⁹ Amaa ka Zugsob malek daa keŋ n yo'og sarega doog za'anoor la yu'uŋ kan, n more ba n yiis yin ka yeli ba ye, ²⁰ “Kem n zi'en Wina'am pu'usum yin n tu'as nidib la nyovurpaal labaar la wusa.”

²¹ Ban wum ne'ena la, ka keŋ n kpen' Wina'am pu'usum yin bekeeung la n pa'an nidib.

Ka maalmaan kpeenm ne bane be o sa'an la daa buol Israel dim kpeenmnam wusa ye ba la'as Jew dim la gban'ar la'asug anina, ka ba wusa be anina ka ba tum sarega ni la ye ba mor Tumtumrib la na. ²² Amaa ban tum sieba la paaya ka pu nyee ba sarega la nii, ka leb na n yeli ba ye, ²³ “Tiname paae la ti nye ka sarega doog za'anoor la kpar, ka bane gur la zi'e za'anoorin, ka ba yo'og ka ti pu nyee ba anina.” ²⁴ Ka Wina'am pu'usum yir gurib kpeenm ne maalmaan kpeenmnam la n wum yelkaŋa nwa la, ka bi'esid line nin si'em ka li a ala.

²⁵ Ka so' kena n yeli ba ye, “Dap ban ka ya sa kpen'es sarega ni la, zi'e Wina'am pu'usum yin n pa'an nidib.” ²⁶ Ka Wina'am pu'usum yir gurib kpeenm la ne o nidib keŋ gban'e ba na, ka lee

pu daami ba, ban zot ye nidib la na ti lobi ba ne kuga la zug.

²⁷ Ban more ba na n zi'eli ba tuon la, ka maalmaan kpeenm la bu'osi ba ye, ²⁸ “Ti daa pu yeli ya ye ya mit ka ya lem pa'al so' kpela ne yu'ur kaɲa nwa ya'asa? Amaa gosim yaname niɲ si'em, Jerusalem nwa pe'el ne ya pa'alug. Ya bood ye ya zaɲ dau nwa ziim n zuol tinam zutin.”

²⁹ Ka Piita ne o Tumtum taaba la lebisi ba ye, “Li su'um ka tinam siak Wina'am noor n gaad ninsaalib noor. ³⁰ Wina'am on ka ti yaanam da pu'usid la daa vu'ug Yesu on ka ya daa kpa' tabil dapuudir zug n ku la. ³¹ On la ka Wina'am du'os o n zi'el o datiuɲ, ka o a tuon gat ne faangir ye o tis Israel suer ka ba tiake ba sunya, ka Wina'am yiis ba tuumbe'ed n bas. ³² Tinam ne Siig Sun on ka Wina'am tisid nimbane siak o noor la, wusa daa nyee li, ka tu'asi li n tisi ya.”

³³ Ban wum pian'akaɲa nwa la, ka ba sunya pelig hale ka ba bood ye ba kuu ba. ³⁴ Ka dau so' due n zi'e la'asug la nidib sisoogin, n a Farisee nid ka o yu'ur buon Gamaliel, n a one pa'an Wina'am wada la yela, ka lem a yu'ur daan nidib sa'an. Ka o tis noor ye ba yiisim Tumtum nib la yiɲ ka li niɲ bi'ela. Ka ba yiisi ba. ³⁵ Ka o yel ye, “Israel dima, gu'usimi ya meɲ ne yaname maan nimbama nwa si'el la. ³⁶ Ya tenr ye li pu yuug sa ka Teudas daa du'e n du'os o meɲ n yel ye on ane nintita'ar. Ka nidib wenne kobus anaasi daa dol o. Amaa ban daa kuu o la, nidib bane daa dol o la wusa daa widig. Ka li lieb zaalim. ³⁷ Ka lin nya'aɲ ka Judas on yi Galilee ni me du'e, nidib kaalug saɲa la. Ka nidib sieba daa dol o. Ban daa

kuu o la nidib bane daa dol o la daa widig men. ³⁸ Dinzugo nannanna m yeti ya ne ye ya yiisi ya nu'us nimbama yela ni. Ka li ya'a ane ninsaalib tuuma, li na ti lieb zaalim. ³⁹ Amaa li ya'a ane Wina'am din, ti ku tun'e n sa'ami lii. Daasi'er ti na ti nye ka ti zavid ne Wina'am."

⁴⁰ Ka ba siak o yelug la, ka buol Tumtumnib la n ke ka ba bu'u ba, ka yeli ba ye, "Mit ka ya lem tu'as Yesu yu'ur ya'as tis nidib." Ka nyaan basi ba, ka ba kej.

⁴¹ Ka Tumtumnib la yi la'asug la ni ne sumal-isim ban mi' ye Wina'am ten'es ye ba a su'um ne nyan diib Yesu yela la zug. ⁴² Ka daar wusa ka ba be Wina'am pu'usum yin la ne ba yaan, ka pu bas nidib zamisugo, ka moon ye Yesu ane Kiristo.

6

Sunjidiba ayopoi la yela

¹ Ka dabisa bama saŋa ka nya'andolib kal n daa paasid la, Jew dim bane daa pian'ad Greek daa nwa'asid ne Jew dim bane daa pian'a Hibiru pian'ad ye ban n sunjid nidib ne diib daar wusa la, ba pu tisid ban pokonya la si'ela. ² Ala zug ka Tumtumnib piinayi la buol nya'andolib la wusa n yeli ba ye, "Li pu nar ye ti bas Wina'am labaar moolug ka tum diib tuuma. ³ Dinzugo ti zuanama, gosimi ya sisogin la n gaŋ dapa ayopoi bane a ninsuma nidib sa'an, ka a ya'amdim, ka Wina'am Siig Sunj bee ba ni bedego, ka ti zaŋ tuumkaŋa nwa n niŋi ba nu'usin. ⁴ Ka tinam na kpelim pesigi ti meŋ

Wina'am sosugin ne labasuŋ la moolug tuuma ni.”

⁵ Ka ban yel si'em la daa niŋ nidib la wusa malisim. Ka ba gaŋ Sitivin one niŋ yadda bedego, ka Wina'am Siig Suŋ bee o ni bedego, ne Filip, ne Prokorus ne Nikanor ne Timon ne Parmenos ne Nikolas one yi Antiok teŋin na ka dol Jew dim pu'usum maluŋ la. ⁶ Ban ka ba more keŋ Tumtum nib la sa'an ka ba pa'ali ba nu'us ba zutin n sos Wina'am n tisi ba.

⁷ Ka Wina'am pian'ad la yadigid ka nya'andolib la kal me paasid bedego Jerusalem ni. Ka maalmaanib la bedego daa siak n niŋ Yesu yadda.

Sitivin gban'ar la yela

⁸ Ka Sitivin daa mor Wina'am yelsum bedego ne paŋ la, ka tum nyalima tuumtitada nidib sisooŋin. ⁹ Amaa ka ninsieba bane pu'usid la'asug doog si'a, ka li yu'ur buon So'e M Meŋ dim ka ba yi Sairene teŋin ne Alekizandria teŋin, ne Jew dim sieba bane yi Silisia ne Asia teensin na, ka ba nwa'as nonwa'ar ne Sitivin, ¹⁰ ka ku tun'e lebis o pian'a kan ka o pian'ad ne ya'am kan ka Wina'am Siig Suŋ tis o laa, ¹¹ ka maal zam n bo nidib bane yel ye, “Ti wum ka o pian' pian'abe'ed n tu'u Moses ne Wina'am.”

¹² Ka ba ke ka nidib la sunf due la'am ne kpeenmnam ne gbaunmi'idib la ka keŋ gban' o mor o keŋ kpeenmnam la'asug sa'an, ¹³ ka buol ziri kasetib ka ba tu'as n zuol o zugin ye, “Dau kaŋa nwa tu'ud Wina'am pu'usum yisuŋ ne Wina'am wada ka pu basida. ¹⁴ Ti wum ka o yel ye, Yesu one yi Nazaret na la, na sa'am Wina'am

pu'usum yir la ka tiak malima ban ka Moses tisi ti la.”

¹⁵ Ka ban wusa zin'i kpeenmnam la'asugin la, gosid Sitivin kii, ka nye ka o nindaa wenne malek nindaa ne.

7

Sitivin pian'ad la yela

¹ Ka maalmaan kpeenm la bu'os Sitivin ye, “Ala bee?” ² Ka o lebis ye, “M zuanam ne m saamnama, kelisimi. Wina'am one a na'am tita'ar daan la, daa nie o meŋ ti yaab Abraham sa'an on da be Mesopotamia teŋin ka nam pu keŋ n zin'in Haran teŋin la, ³ ka yel o ye, ‘Yiim ka bas fu teŋ ne fu buudi, ka keŋ teŋ kan ka m na pa'al fu la.’

⁴ “Ka Abraham yi Kaldea teŋin la n keŋ zin'in Haran teŋin. Ka o saam ku'um nya'aŋ ka Wina'am lem yiis o keŋ teŋ kan ka ya be nwa ni, ⁵ ka pu tis o paalo teŋ la ni ka li siak o nobir tienri, amaa ka len yeli zi'el ye, o na tis o teŋ kan. Ka o ku'um nya'aŋ ka o yaas me na ti so'e li. Ka saŋkan la ka o nam pu du'a biiga. ⁶ Ka Wina'am da yel o ne'eŋa ye, ‘Fu yaas la na ti keŋ teŋ si'a ni n lieb saam ne yamis anina, ka ba na namisi ba yuma kobus naasi. ⁷ Amaa m na ti namis so'olim kan ka ba na ti a yamis la ka li nya'aŋ ka ba na yi anina na n pu'us m kpela.’ ⁸ Ka Wina'am tis Abraham noor ye, on ne o yaas wusa kpen'em baŋo. Ka li pa'al ye Wina'am ne Abraham siak taaba noor. Ka Abraham n da du'a Isaak li daba anii daar la ka o kpen'es o baŋo. Ka Isaak du'a

Jakob. Ka Jakob du'a ti Jew dim yaanam piina ayi la.

⁹ “Ka ba da nen Josef ka kuos o n tis Egipti ten dim. Amaa ka Wina'am da be o sa'an, ¹⁰ ka yiis o namisug wusa poogin n ke ka o tuuma malis Egipti ten na'ab Faaro ka tis Josef ya'am na'ab la tuon. Ka na'ab la tis o noor ka o so'e Egipti ten ne on yir wusa.

¹¹ “Ka ko'omtita'ar lu Egipti so'olim ne Keinan tenin hale ka li a toog. Ka ti yaanam la da ka' diibo. ¹² Amaa Jakob n da wum ye, diib be Egipti la, ka tumi ti yaanam. ¹³ Ka ba lebug line paas abuyi la ka Josef ke ka o ba'abiis la ban o. Ka Faaro me ban Josef ba' yidim. ¹⁴ Ka Josef tum buol o ba' Jakob ne o yidim wusa. Ba kal da paae piisyopoi ne anu. ¹⁵ Ka Jakob due n ken Egipti tenin. Anina ka on ne ti yaanam da kpi. ¹⁶ Ka ba zee ba n ken Sekem tenin n mumi ba yang kan ka Abraham da da' ne ligidi Hamor biis sa'an la.

¹⁷ “Amaa Wina'am noor zi'elug ne Abraham saɲa n da li'el la, nidib da paasne n lebig bedego Egipti tenin. ¹⁸ Hale ka so' ti di Egipti na'am ka pu mi' Josef yele, ¹⁹ ka maal ya'ambe'ed ne ti buudi la, ka mugusi ti yaanam ka ba bas bilies ka ba kpi.

²⁰ “Sanɲaɲa nwa ka ba da du'a Moses ka o a bivenlij ka paae Wina'am ya'am. Ka ba ugus o nwadisa atan' o ba' yin. ²¹ Ka ban da bas o la, Faaro bipun da nok o ugus. Ka o lieb o men biig. ²² Ka Moses zamis Egipti dim ya'am wusa ka da a nintita'ar, o pian'ad ne o tuuma wusa ni.

²³ “On da paae yuma piisnaasi la, li da kenn o suunrin na ka o bood ye o keŋ kaae o buudi bane a Israel yaas la, ²⁴ ka nye ba nid yinni ka ba namisid o. Ka o suŋi ti nid la n ku one a Egipiti nid ka namisid o la n lebis sam, ²⁵ ka ten'esid ye o buudi la na baŋ ye Wina'am bood ye o ke ka on yiisi ba, ba fara la ni. Amaa ka ba pu baŋi. ²⁶ Ka beog nie ka o nye nidiba ayi ka ba zabid ne taaba. Ka o bood ye o ke ka ba naal noor la ka bu'osi ba ye, ‘M zuanama, ya ane ba'abiis, ka bo niŋ ka ya zabid taaba?’

²⁷ “Ka one maal o kpi'e be'ed la da'e o, ka bu'os ye, ‘Ano'on tis uf noor ye fu so'e ti ka tu'as ti antu'a? ²⁸ Fu bood ye fu ku m wenne fu sa ku Egipiti dim dau si'em laa?’ ²⁹ Pian'ad kaŋa zug, ka Moses zo keŋ Midian teŋin n lieb saan. Anina ka o du'a biis ayi.

³⁰ “Ka yuma piisnaasi n gaad la ka o da be moogin line kpi'e Sinai zuer, ka nye ka bugum pielim be tituugin ka Zugsob malek nie o meŋ anina. ³¹ Moses n nye li la ka li lidig o, ka o li'el ye o gosi li. Ka kukor yi Zugsob la sa'an na ³² n yel ye, ‘Mane a Wina'am on ka fu yaanam Abraham ne Isaak ne Jakob da pu'usid la.’ Ka Moses kirid ka pu nyaŋe gosi lii.

³³ “Ka Zugsob la yel o ye, ‘Pidigimi fu ta'ada la, ka zin'ikan ka fu zi'e la a zin'isuŋ. ³⁴ M nye m nidib bane be Egipiti teŋin n namisid si'em, ka wumi ba fabulug ka sig na ye m faaenn ba. Ala zug kem na ka m tum uf Egipiti teŋin.’

³⁵ “Moses kan ka ba da zan'as la, ka yel o ye, ‘Ano'one tis uf noor ye fu so'e ti ka tu'as ti

antu'a?' On la ka Wina'am da ke ka o malek pian' tis o tituugin la. On la ka Wina'am tum ye o so'e o nidib ka yiisi ba namisug poogin la. ³⁶ Ka o more ba yi Egipiti tenjin maal o nyalima tuuma anina, ne ateuk zen'ugin la, hale yuma piisnaasi moogin.

³⁷ "Moses kan la n da yel Israel dim ye, 'Zugsob Wina'am na yiis o nodi'esid ba buudi sisoogin wenne wuu on daa yiis mam ba ni si'em la.'

³⁸ One da be Wina'am nidib sa'an moogin ka da bee ti yaanam sa'an, ne malek kan da tu'as n tis o Sinai zuerin la, ka da di'e Wina'am pian'ad ka li voe n tisi ti la.

³⁹ "Amaa ti yaanam da pu bood ye ba siak o noore, ka zan'as o, ka ten'esi ba sunya ni n da bood ye ba leb Egipiti tenjin. ⁴⁰ Ba da yel Aaron ye, 'Maalim wina n tisi ti ka li bee ti tuon. Ka Moses kan more ti yi Egipiti tenjin na la, ti pu banj bun line ninj o.' ⁴¹ Ka ba ya'ab na'abil ka li a ba win ka maan ba'ar, ka maan sumalisim ne ba meñ nu'us n maal si'el la. ⁴² Dinzug ka Wina'am basi ba ka ba pu'usid bun line be agol wusa, wuu lin sob Wina'am nodi'esidib gbana poogin si'em ye,

'Israel nidiba,

li ka'a mam ka ya ku bunkonbid n maal maana yuma piisnaasi moogin n tis laa,

⁴³ Lin ka ya da zee kenj la,

da ane Win Molek fudoog ne Win Refan nwadibil.

Lin la ka ya da maal n pu'usid la.

Alazug m na yiisi ya ka ya kenj hale n gaad Babilon tenjin.'

44 “Ti yaanam da mor fudoog moogin la ka Wina'am wada la da be li poogin. Ba da maali li hale Wina'am da pian' n tis Moses n yel o ye o maalimi li wenne wuu on nye si'em la. 45 Ti yaanam bane di'e fudoog la ba saamnam sa'an la, da zee li ken ne Josua ka so'e so'olim kan ka Wina'am da kad nidib n yiisi ba tuon la. Ka li kpelim be n paae David saɲa. 46 David da paae Wina'am ya'am ka sos o ye o kel ka o me yir n tis on kan ka o yaab Jakob da pu'usid la. 47 Amaa li ane Solomon n da me' yir n tis Wina'am.

48 “Amaa Wina'am one gaad bun zan'asa la pu zin'i ya ban ka ninsaalib n me' ne nu'us ma'aa nii, wuu Wina'am nodi'esidib yinni da yel ye,

49 ‘Zugsob yel ye,

“Arazana ane man na'am gbaun,
ka dunia me a mam noba kuk.
Bo yir ka ya na me' n tis mane?

Ka yaani n a mam vu'usum zin'iga?

50 Li ka' mam nu'usi maal si'elnam wusa bee?” ’

51 “Yanam bane zuti kpi'em ka ya pu dol Wina'am ne ya sunya, ka pu kelisid Wina'am labaar la, ya kpe'enjid n zan'asid Wina'am Siig Sunj daar wusa wenne ya yaanam me da ninj si'em la. 52 Wina'am nodi'esid kane da be, ka ya yaanam la da pu namis o? Ba da ku sieba bane da pun mool Wina'am popielim tumtum daan la ken na la yela. On la men ka ya zam o ka ku o la. 53 Ya ane bane da di'e Wina'am wada ban ka Wina'am tisi ya maleknam sa'an la. Amaa ya pu siaki lii.”

Ban lob Sitivin ne kuga la yela

⁵⁴ Ban wum ne'eja la, ba sunya pelig ka ba ga'adi ba nyina o yela. ⁵⁵ Amaa Sitivin daa pe'el ne Wina'am Siig Sunj la, ka gorig n gosid arazana ni kii, ka nye Wina'am na'am nie nyeen pil pil ka Yesu zi'e Wina'am datiun. ⁵⁶ Ka o yeli ba ye, "Gosimi ya, m nye ka arazana yo'og ka Ninsaal Biig la zi'e Wina'am datiun."

⁵⁷ Ka ba endi ba toba ka tans ne kukotitada n ninj noor yinni la'as taaba n zo n gban' o, ⁵⁸ ka ve'eg o yiis tej poogin n lob o ne kuga. Ka kasetib zaji ba fuud n gu'ul dasanj ka o yu'ur buon Saul.

⁵⁹ Ka ban lobid Sitivin ne kuga la, ka o sos Zugsob n yel ye, "Zugsob Yesu di'emi m siig" ⁶⁰ Ka igin tejin n tans ne pañ n yel ye, "Zugsoba, da ninj nimbama nwa taale ba tuumbe'ed kanja zugo." On yel ne'eja la ka bas o meñ.

8

Saul n namis yadda ninjidib la yela

¹ Ka Saul daa siak Sitivin ku'um la yela. Ka ba pin'il sanjan la, n namis bane ninj Yesu yadda ka be Jerusalem la, hale ka ba wusa zo widig n kenj Juuda ne Samaria so'olim ni, ka Tumtumnbib la gullim kpelim. ² Ka nimbane zot Wina'am daa ze Sitivin kenj mum o, ka maal susa'anj ka kum o kuur hale bedego.

³ Amaa Saul daa kpe'enj o meñ ye o sa'am bane ninj Yesu yadda la wusa ka kpen'ed yaan n gban'ad po'ab ne dap n kpen'esid sarega ni.

Filip n mool Wina'am labasunj la Samaria ni la yela

⁴ Ka bane daa zo widig la daa kenne ka moon Wina'am labaar la zin'is wusa. ⁵ Ka Filip daa keŋ Samaria tej si'a n mool Kiristo labaar la n tisi ba. ⁶ Ka nidib bedego daa maal noor yinni ka kelisid Filip n tu'asidi ba si'el la, ban wum ka nye tuumnyalima ban ka o maal la. ⁷ Kikiris daa tans ne paŋ ka yi ka bas ban daa mor sieba la. Ka nidib bedego ban nu'us ne noba kpi la, daa nye laafe. ⁸ Ka sumalisim bedego daa be tej la poogin.

⁹ Ka dau so' daa be tej la ni ka o yu'ur buon Simon. O daa bugid ba'akolug ka li lidigid Samaria tej nidib. Ka o du'osi o meŋ ye o ane nintita'ar. ¹⁰ Ka nidib wusa siakid o su'uŋa, tadimnam ne kpi'emnam wusa n yet ye, "Dau kaŋa mor Wina'am paŋ tita'ar." ¹¹ Ka nidib siak o su'uŋa ka li yuug on daa ke ka ba lidigid ne o ba'akolug bugib la zug. ¹² Amaa Filip n mool Wina'am na'am ne Yesu Kiristo labasuŋ la, ba daa niŋ yadda ka o suu ba ku'om, po'ab ne dap wusa. ¹³ Ka Simon meŋ me niŋ Yesu yadda, ka di'e ku'om suub ka be Filip sa'an, ka nyet tuumnyalima line maan la, ka li lidig o.

¹⁴ Ka Tumtum nib bane be Jerusalem la n wum ye Samaria dim pun di'e Wina'am pian'ad la, ka ba tum Piita ne Joon ba sa'an. ¹⁵ Ka ban n paae anina la ba sos Wina'am tisi ba ye ba di'e Wina'am Siig Suŋ la, ¹⁶ Wina'am Siig Suŋ la daa nam pu sigi ba zutin la zug. Ba lee daa di'ene ku'om suub ne Zugsob Yesu yu'ur la gullim. ¹⁷ Ka ba zaŋi ba nu'us n pa'al ba zutin ka ba di'e Wina'am Siig Suŋ la.

¹⁸ Simon n nye ka li ane Tumtumnib nu'us pa'alug la zug ka ba di'e Siig Sun la, o daa bood ye o tisi ba ligidi, ¹⁹ ka yeli ba ye, “Tisi m paŋ kaŋa nwa ka on mekama ka m na pa'al m nu'us o zug, na di'e Siig Sun la.”

²⁰ Amaa Piita daa yel o ye, “Fun ne fu ligidi la na ba'as yori, fun ten'es ye Wina'am piini la da'ad ne ligidi la zug. ²¹ Fu ba'atoog kae' tuuma nwa ni, bee fu poor ka' li ni, bozugo fu suunr ka'a su'uŋa Wina'am sa'ane. ²² Tiakim fu suunr ne tuumbe'ed kaŋa nwa, ka sos Zugsob la ka o yiisi fu tuumbe'ed lin ka fu ten'esid fu suunrin la n bas; ²³ ka man nyeya ka fu mor ne sutoog ka tuumbe'ed lo uf.”

²⁴ Ka Simon lebis n yel ye, “Sosim Zugsob la tisi m, ka bun line ka ya yel la baa yinni da paae ma.”

²⁵ Piita ne Joon di kaset ka mool Zugsob Wina'am labaar anina. Ka daa lebid Jerusalem ka moon labasuŋ la Samaria teens bedego ni.

Filip ne Etiopia dau la yela

²⁶ Ka Zugsob malek tu'as n tis Filip ye, “Duom n kpa'a nintan dagobug n keŋ kidig pipirig suer kane yit Jerusalem n ken Gaza la.” ²⁷ Ka o du'e n keŋ, ka nye Etiopia dau so' ka o a nintita'ar Etiopia teŋin ka gur po'ana'ab Kandase ligidi. Ka o keŋ Jerusalem n sos Wina'am, ²⁸ ka lebidi n kun ka zin'i teroko kane ka widi teed la ni n karem Wina'am nodi'es Azaya gbaun. ²⁹ Ka Wina'am Siig la yel Filip ye, “Kem n li'el teroko la, ka doli li.”

³⁰ Ka Filip zo n paae n wum ka o karem Wina'am nodi'es Azaya gbaun̄. Ka Filip bu'os o ye, "Fu ban̄ fun karem si'el nwa gbin ne?"

³¹ Ka o lebis ye, "M na nin̄ wala n ban̄i li ka ninso' pu pa'ali ma?" Ka o sos Filip ye, "Dum na n zin'in m sa'an."

³² Wina'am gbaun̄ zin'ig kan ka o karem la da sob ne ye,

"Ba da mor o na wuu pe'og kan ka ba ken kuub ne,

ka wenne pebil kan ka ba kiesidi o konbid,
ka o pu kaas ye o faaenn o meṅa.

³³ Ka ba po'og o ka pu kat o saria la ka li dol suer su'uṅa.

Ka so' kae' na yel o, o yaas yelaa,
o nyovur n naae dunia nwa ni la zug."

³⁴ Ka po'ana'ab ligidgur la yel Filip ye, "M bood ye m ban̄i, Wina'am nodi'es Azaya tu'asidi o meṅ yel bee ninso' yela?" ³⁵ Ka Filip ya'ae o noor n pin'il ne Wina'am gbaun̄ kan ka o karem la, n mool Yesu labasuṅ la n tis o.

³⁶ Ka ba dol suer n keṅ paae zin'isi'a ka ku'om be. Ka ligidgur la yel Filip ye, "Gosima, ku'om nwa kpela. Bo na vi'i m suer ne ku'om suubo?"

³⁷ Ka Filip yel o ye, "Fu ya'a nin̄ yadda ne fu suunr wusa fu na tun'e di'e ku'om suub." Ka o lebis n yel ye, "Man siak ye Yesu Kiristo la ane Wina'am Biig."

³⁸ Ka o ke ka teroko la zi'en. Ka Filip ne on babayi wusa sig ku'omin la ka Filip suu o Wina'am ku'om. ³⁹ Ka ban du ku'omin na la, ka Zugsob Siig la daa zaṅ Filip n gaad. Ka ligidgur la pu lem nye o ya'ase, ka gban'e o suer n ken

ne sumalisim. ⁴⁰ Ka nidib nye Filip Azotus tenjin. Ka o gaad ka moon labasun la teens la wusa ni, hale n paae Sizerea tenjin.

9

Saul tiaker la yela

(Tuuma 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ka Saul kpelim kpen'esid Zugsob nya'andolib la dabiem ye o kuu ba, ka kenj maalmaan kpeenm sa'an ² n bood ye maalmaan kpeenm la sob gbana n tis o ka o more kenj Jew dim la'asug doodin line be Damaskus tenjin, ka o ya'a nye so' ka o dol Yesu suer ka a dau bee po'a, on gban'e o loo more o kenj Jerusalem.

³ On be suer zug n ti li'el Damaskus la, ka neesim yi arazana ni na n nie nyain n gilig o. ⁴ Ka o lu tenjin, ka wum kukor ka li yel o ye, "Saul, Saul, bo ka fu namisidi ma?"

⁵ Ka Saul lebis ye, "Naa, fu a ano'one?"

Ka kukor la lebis yel ye, "M ane Yesu on ka fu namisid la. ⁶ Duom n kpen' tenj poogin la, ka fu na wum fun na ninj si'em."

⁷ Ka dap bane dol o la zi'e ka ku nyaje ya'ae noor yel si'ela, ka lee wum kukor, amaa ka pu nye so'o. ⁸ Ka Saul due n lak o nini ka pu tun'e nyet si'ela. Ka ba ve' o n mor o kenj Damaskus. ⁹ Dabisa atan' ka o nini pu nyeta. Ka o me pu di diib bee nu si'ela.

¹⁰ Ka nya'andolib ayinni daa be Damaskus, ka o yu'ur buon Ananias. Ka o nye si'el ka li wenne zaansun ne, ka Zugsob la buol o ye, "Ananias."

Ka o lebis ye, "Mane nwa, Zugsoba."

¹¹ Ka Zugsob la yel o ye, “Duom n dol suer lin ka ba buon sapi suer la, n keŋ Judas yin ka bu'os dau kane yi Tarsus, ka o yu'ur buon Saul la yela. Ka o be anina ka sosid Wina'am. ¹² Ka o sosug la poogin ka o nye si'el ka li wenne zaansuŋ ne, ka dau kpen'e na n tik o ne nu'us, ye o nini la lak. O yu'ur daa buon Ananias.”

¹³ Amaa ka Ananias lebis ye, “Zugsoba, m pun wum dau nwa yela bedego on tum Wina'am nidib be'ed si'em Jerusalem ni. ¹⁴ Nannanna ka o di'e noor maalmaan kpeenmnam sa'an ye o gban'e ban wusa pu'usid ne Zugsob yu'ur la.”

¹⁵ Amaa ka Zugsob la yel Ananias ye, “Kem ka m gaŋ o ne ye o tum m tuuma n zaŋ m yu'ur n keŋ nimbane ka' Jew dim buudi la ni, ne na'anam ne Israel yaas sa'an. ¹⁶ Mam meŋ na pa'al o, one na namis si'em Zugsob la yu'ur zug.”

¹⁷ Ka Ananias keŋ n kpen' yin la ka tik Saul ne o nu'us n yel o ye, “M ba'abiig Saul, Zugsob Yesu one nie o meŋ n pa'al uf suer kan ni ka fu yi na la, one tum man fu sa'an na ye fu nini la lak, ka Wina'am Siig Suŋ la pe'el uf.” ¹⁸ Ka si'el line wenne pa'ad kpelim yi Saul nini la ni. Ka o nini lak ka o nyet. Ka o due di'e Wina'am ku'om suub, ¹⁹ ka di diib ka o paŋ leb na.

Saul pa'alug Damaskus ni la yela

Saul daa kpelim ne nya'andolib la dabisa bi'ela Damaskus tenjin. ²⁰ Ka li pu yuuge ka o kpen' la'asug doodin la n moon n yet ye, Yesu ane Wina'am Biig. ²¹ Ka li lidig bane wumi li la wusa. Ka ba yel ye, “Ka'a dau kaŋa nwa daa be Jerusalem ni n kpe'enjidi o meŋ n namisid

nimbane pu'usid ne yu'ur kaɲa nwa laa? Lin yela ka o kenn kpela na ye o gban'e ba lo n more ba keɲ maalmaan kpeenmnam sa'an."

²² Amaa ka Saul kpelim paasid ne paɲ, ka nyan Jew dim bane be Damaskus la n nie pa'ali ba ye, Yesu la a Kiristo.

²³ Ka dabisa bedego n gaad la ka Jew dim gban'e noor yinni ye ba kuu o. ²⁴ Ka Saul daa baɲ ban gban'e ye ba niɲ si'em la. Ba daa gur teɲ la yaɲa ni nintaɲ ne yu'uɲ ye ba kuu o. ²⁵ Amaa o nya'andolib la daa zaɲ o yu'uɲ n ke ka o zin'in peogin n sigis o zaɲguom zug.

Saul pa'alug Jerusalem ni la yela

²⁶ Ka o daa paae Jerusalem ni la n bood ye o la'as ne nya'andolib la. Amaa ba daa zot o dabiem, ban daa pu niɲ o yadda ye o ane nya'andol la zug. ²⁷ Amaa ka Barnabas zaɲ Saul n mor o keɲ Tumtumnib la sa'an n pa'ali ba Saul daa nye Zugsob la sueren, ka Zugsob la tu'as o si'em, ne Saul daa mool Yesu yela la ne sukpi'eun Damaskus teɲin si'em. ²⁸ Ka Saul daa be ne ba Jerusalem ni, ka yiti goond, ²⁹ ka moon Zugsob Yesu yela ne sukpi'eun ka tu'as ka nwa'as nonwa'ar ne Jew dim bane wum Greek pian'ad la. Ka ba bood ye ba kuu o. ³⁰ Ka yadda niɲidib la baɲ li yela ka mor o n keɲ Sizerea teɲin n ke ka o yi keɲ Tarsus teɲin.

³¹ Ka yadda niɲidib la wusa bane be Juuda ne Galilee ne Samaria daa mor sumalisim. Ka ba kal paasid. Ka ba yadda niɲir nobugid. Ka ba na'asid Zugsob la ne ba sunya wusa. Ka Wina'am Siig Sun sunjidi ba.

Piita n be Lidda ne Joppa teensin la yela

³² Ka Piita daa goond zin'ig zin'ig ba soogin la, ka saɗa si'a ka o keɗ Wina'am nidib bane be Lidda teɗin la ni. ³³ Anina ka o nye dau ka o yu'ur buon Aeneas. Ka o ben' n pon'olim digi yuma anii. ³⁴ Ka Piita yel o ye, "Aeneas, Yesu Kiristo tis uf laafe. Duom n maal fu digisig la digil." Ka o due yimmo. ³⁵ Ka ban wusa be Lidda ne Saron teensin la nye o la, ba noki ba meɗ n tis Zugsob la.

³⁶ Ka nya'andolib la yinni be Joppa ni, ka o yu'ur buon Tabita. Li gbin ane Dorkas bee Molif. Ka o a tuumsuma daan, ka sunjid noɗ dim. ³⁷ Ka saɗkan la ka o lu ban'as n kpi. Ka ba su o n zaɗ o du n digil girimbiisa doogin. ³⁸ Joppa daa pu lal ne Lidda. Ka nya'andolib la wum ye Piita be anina la ka tum nidiba ayi ye ba buol o na, ye o da yuuge ka kena.

³⁹ Ka Piita due n doli ba keɗ. Ka ba paae n mor o du girimbiisa la ni. Ka pokonya la wusa zi'e kpi'e ne Piita ka kum kuur ka pa'an fuud ban ka Dorkas daa maal n tisi ba on daa be ne ba la.

⁴⁰ Amaa Piita daa yiisi ba wusa yiɗ, ka igin n sos Wina'am ka yel kpi'im la ye, "Tabita, duom." Ka o lak o nini n nye Piita ka due n zin'in. ⁴¹ Ka Piita gban'e o nu'ug n due o n zi'el, ka buol yadda niɗidib ne pokonya bane niɗ yadda la n zaɗ o tisi ba. Ka o voe. ⁴² Ka Joppa teɗ dim wusa daa wum yelkaɗa nwa la, ka ba bedego niɗ Zugsob la yadda. ⁴³ Ka Piita daa kpelim Joppa teɗin la dabisa bedego. O daa bene Simon on a gbanzab la yin.

10

Piita ne Konelus la yela

¹ Dau so' daa be Sizerea, ka o yu'ur buon Konelus. O daa ane sogianam kobuga kpeenm ka ba buoni ba ye Itali sogianam. ² O daa ane ninsun̄ ka pu'usid Wina'am, on ne o yidim wusa, ka sun̄id Jew dim bane a noŋ dim, ka pu'usid Wina'am daar wusa. ³ Ka nintan̄ gbi'ir win ka li wenne zaansun̄ ne, ka o nye malek nyain. Ka malek la yi Wina'am sa'an n kpen' o sa'an n buol o ye, Konelus.

⁴ Ka on nye malek la ka dabiem kpen' o ka o yel ye, "Naa, wala?"

Ka o lebis n yel o ye, "Fu Wina'am sosug ne fu tuumsuma la paae Wina'am sa'an, n tienn Wina'am fu yela. ⁵ Tum nidib Joppa ten̄in ka ba mor Simon Piita na. ⁶ O signe Simon one a gbanzab la yin. Ka o yir kpi'ene ateuk la."

⁷ Ka malek la n tu'as o naae ka keŋ la, ka Konelus buol o tumtum̄nib ayi ne sogiasun̄ yinni, one be bane tum o tuuma la sa'an, ⁸ ka tu'asi ba si'el wusa n naae, ka tumi ba Joppa ten̄in.

⁹ Ka beog nie ka ba be sueren n li'el ten̄ la, ka Piita du doog zug nintan̄ soos ye o sos Wina'am. ¹⁰ Ka o ko'om daa zabid ka o bood diib ye o di. Ban nam be anina n maan diib la, ka li wenne o zaansim ne. Ka o nye ¹¹ ka arazana yo'og, ka si'el wenne pientita'ar ne n lo li luas anaasi sigid dunia ni na. ¹² Ka bunkonbid wusa la'am ne bunvuuda ne niis buudi wusa bee li poogin. ¹³ Ka o wum kukor ka li yel ye, "Piita, duom kuu li n di."

¹⁴ Amaa ka Piita lebis n yel ye, “Ayei, Zugsoba, m nam zi' di line kisa ka a dian'ade.”

¹⁵ Ka kukor la lem yel o ya'as ye, “Bun lin ka Wina'am maal su'uŋa la, mit ka fu ye li kisa.”

¹⁶ Ka li niŋi ala noorimbutan', ka yu'un leb arazana ni.

¹⁷ Ka Piita daa bi'esid o poten'erin bun lin ka o nye la gbin. Ka bane ka Konelus daa tum la, bu'os Simon yir zin'ig n kena zi'e yanjirin, ¹⁸ ka buol n bu'os ye ba baŋ ye Simon Piita la sig ne anina bee?

¹⁹ Ka Piita nan ten'esid lin ka o nye yela la, ka Wina'am Siig Suŋ yel o ye, “Gosima, dap atan' bood uf. ²⁰ Duom sig n bieli ba ka da bi'esida; ka mane tumi ba na.”

²¹ Ka Piita sig teŋin n keŋ dap la sa'an n yeli ba ye, “Mane la ka ya bood la. Ya ken labaar a bo?”

²² Ka ba yel o ye, “Konelus on a sogianam kobuga kpeenm, ka a ninsuŋ n pu'usid Wina'am, ka Jew dim so'olim wusa pian'ad o yel su'uŋa la, ka Wina'am daa tum o maleksuŋ o sa'an n sa'al o ye, o tum buol uf na ka fu na tu'as o fun mor si'el.” ²³ Ka Piita di'e ba. Ka ba gbeenn o sa'an.

Ka beog nie ka o due n doli ba. Ka yadda niŋidib sieba ban be Joppa la biel o n keŋ. ²⁴ Ka daba ayi daar ka ba paae Sizerea teŋin. Ka Konelus daa guri ba ka buol o du'adib ne o zuanam n la'as. ²⁵ Ka Piita n kpen'ed la ka Konelus tu'os o n igin o tuon n pu'us o wenne Wina'am. ²⁶ Amaa ka Piita due o ka yel ye, “Zi'enim, ka mam me ane dau wuu fun a si'em la.”

²⁷ Ka ban pian'ad ne taaba la ka kpen nye ka nidib bedego la'as taaba. ²⁸ Ka o yeli ba ye, “Ya meŋ mi' ye Jew dim kis ne ban na la'as ne nid so' one a buud zoŋ, bee ba kpen' o yin. Amaa Wina'am pun pa'al man ye m da buol nid ye o a dian'ad daana. ²⁹ Alazug ka fu tum buoli m ka m pu zan'ase, ka kena. Bo yela ka fu tum buoli ma?”

³⁰ Ka Konelus lebis n yel o ye, “Dabisa anaasi nwa gaad sanƙaŋa nwa win, ka m daa be yin n sosid Wina'am. Ka dau so' ye fuug ka li nie nyain n zi'e m tuon, ³¹ ka yel ye, ‘Konelus, Wina'am wum fu sosug la, ka ten'es tuumsuma ban ka fu maan la. ³² Dinzugo tum Joppa teŋin n buol Simon Piita na. O sig ne Simon yin, one a gbanzab ka o yir kpi'e atek la.’ ³³ Alazug ka m tum yimmo, ka fu maal su'um ka kena la. Ti wusa be Wina'am tuon kpela ye ti wum bun lin wusa ka Zugsob la yel ye fu tu'asi ti la.”

Piita pian'ad la yela

³⁴ Ka Piita ya'ae o noor n yel ye, “Yelmenjir, m baŋ ye Wina'am pu gaansid nidiba. ³⁵ Amaa ye buudi wusa ni so' ya'a pu'usid o ka maan line a su'um, on daana paae o ya'am. ³⁶ Ya mi' labaar kan ka Wina'am tum Israel dim sa'an n moon sumalisim labasuŋ la Yesu Kiristo ma'asim zug, one a ti wusa Zugsob. ³⁷ Ya mi' tuum kane daa pun maal Juuda teŋin wusa la yela. Li daa pin'il ne Galilee teŋin Joon n daa moon ku'om suub yela la nya'aŋ. ³⁸ Ya mi' Yesu one yi Nazaret la yela, Wina'am daa tis o Siig Suŋ ne paŋ si'em ka o daa keŋ zin'ig wusa n tum tuumsuma, ka

ma'ed ban wusa ka Sutaana daa namisid la. Ka Wina'am daa be o sa'an.

³⁹ “Ti nye bun lin wusa ka o tum Jew dim tejin ne Jerusalem la. Ba daa ya'al o dapuudir zug n kuu o. ⁴⁰ Amaa Wina'am daa due o dabisa atan' daar la, ka ke ka o nie o meŋ paalo ni, ⁴¹ tinam bane ka Wina'am daa gaŋ la sa'an. Ka ti tu'asid nidib bun lin ka ti daa nye la, tinam bane la'am di ka nu ne o la, o ku'um vu'ugir nya'aŋ la. O lee daa pu nie o meŋ nidib wusa sa'ane. ⁴² O yeli ti ye ti moolim yel nidib ye on ka Wina'am zaŋ n zi'el ye o kat bane voe ne bane kpi la saria. ⁴³ Wina'am nodi'esidib la wusa da tu'as o yela, ye on mekama niŋ Yesu yadda, Wina'am na yiis o daana tuumbe'ed n bas o yu'ur poogin.”

Bane ka' Jew dim n di'e Wina'am Siig Suŋ la yela

⁴⁴ Piita n nan kpelim tu'asid ne'eŋa la, ka Wina'am Siig Suŋ la sig ban wusa wum pian'ad la zutin. ⁴⁵ Ka Jew dim yadda niŋidib bane kenn ne Piita la na lidig ne ban nye ka Wina'am tisid nimbane ka' Jew dim buudi la o Siig Suŋ la, ⁴⁶ ne ban wum ka ba pian'ad tenzuŋ pian'ad n du'osid Wina'am yu'ur la zug.

⁴⁷ Ka Piita yel ye, “Nimbama nwa di'e Wina'am Siig Suŋ la wenne tinam daa di'e si'em la. Ka ano'one na kadi ba Wina'am ku'om suub di'ere?” ⁴⁸ Ka o yeli ba ye ba di'em ku'om suub ne Yesu Kiristo yu'ur. Ka ba sos Piita ye o kpelim ba sa'an dabisa bi'ela.

11

Piita n pian' tis yadda niɲidib bane be Jerusalem ni la yela

¹ Ka Yesu Tumtumɲib ne yadda niɲidib bane be Juuda so'olim la wum ye nidib bane ka' Jew dim buudi me di'e Wina'am pian'ad la. ² Ka Piita n leb Jerusalem na ka Jew dim yadda niɲidib bane bood ye yadda niɲidib wusa kpen'e baɲo la daa po'og Piita, ³ ka yel o ye, "Bo niɲ ka fu la'as ne nidib bane pu kpen'e baɲo la n dit ne ba?"

⁴ Amaa Piita daa pin'il n pa'ali ba bun line daa maal hale pin'ilugin sa ye, ⁵ "M daa bene Joppa tenjin n sosid Wina'am ka li wenne zaansuɲ ne, ka m nye ka si'el sigid na n wenne pientita'ar ne n lo luas anaasi yi arazana ni n sigid na n paae mam be si'el la. ⁶ Ka mam gosid li la, m nye yinkonbid ne sian'arkonbid ne bunvuuda ne niis. ⁷ Ka m wum kukor ka li yel ye, 'Piita, duom kuu li n di.'

⁸ "Amaa ka m yel ye, 'Ayei, Zugsoba, bun line kis ka a dian'ad nam pu kpen' m noorine.'

⁹ "Ka kukor la lem pian' tisi m yi arazana ni ya'as ye, bun lin ka Wina'am yel ye li a bunsuɲ la m mit ka m yel ye li kis. ¹⁰ Ne'eɲa daa niɲ ne ala noor atan', ka ba lebis li wusa arazana ni ya'as.

¹¹ "Sanɲkan la ka nidib atan' ban ka ba daa tum m sa'an na la yi Sizerea tenjin n paae yir kan ka m daa be la. ¹² Ka Wina'am Siig Suɲ la yel m ye m doli ba n keɲ ka da bi'ese. Ka yadda niɲidib ayuobu bama biel m ka ti keɲ kpen' dau la yin.

¹³ Ka dau la yeli ti on daa nye malek la ka o zi'e

o yin ka ye o tum Joppa tenjin n buol Simon Piita na. ¹⁴ Ka on na tu'as o labaar kane na tilig o ne o yidim wusa.

¹⁵ “Ka man pin'il ye m pian' la ka Wina'am Siig Sunj la sigi ba zutin na, wuu lin daa ninj tinam si'em pin'ilugin la. ¹⁶ Ka m tienn Zugsob la daa yel ye, 'Joon daa suud nidib ne ku'om amaa ba na suu ya ne Wina'am Siig Sunj.' ¹⁷ Alazug Wina'am sadigim tisi ba piini kan ka o daa tisi ti la, tiname daa ninj Zugsob Yesu Kiristo yadda la, mam aa ano'one na ki'is Wina'am?”

¹⁸ Ban wum ne'eja la ka sin, ka lee du'osid Wina'am yu'ur su'uja n yet ye, “Alazugo Wina'am me tis nimbane ka' Jew dim buudi la suer ka ba na tiake ba sunya ka nye nyovur.”

Yadda ninjidib bane be Antiok la yela

¹⁹ Ka bane daa widig n kenj zin'ig wusa ban nye namisug bedego Sitivin yela nya'an la, ba daa kenj hale n paae Fonisia ne Saipuros ne Antiok teensin n moon Wina'am labaar la n tisiid Jew dim buudi gullim. ²⁰ Amaa dap sieba bane daa yi Saipuros ne Sairene so'olim daa kenj Antiok tenjin n tu'as ne Greek dim ka mool Zugsob Yesu labaar la n tisi ba. ²¹ Ka Zugsob la panj daa bee ba sa'an. Ka nidib bedego ninj Zugsob yadda ka fendigi dol o.

²² Wina'am nidib bane be Jerusalem la n wum labakana nwa, ka tum Barnabas Antiok tenjin. ²³ Ka on paae n nye Wina'am bareka la, li ninj o malisim hale. Ka o sa'ali ba wusa ye ba kpelim dol Zugsob ne sida ka da basi. ²⁴ O daa ane ninsunj ka Wina'am Siig Sunj ne yadda ninjir bee

o ni bedego. Ka nidib bedego me niŋ Zugsob la yadda.

²⁵ Ka Barnabas babes Saul Tarsus teŋin. ²⁶ Ka on nye o la o dol o leb Antiok na. Ka yuum mum wusa, ka ba la'ased ne Wina'am nidib la n pa'an nidib bedego. Antiok ni ka ba daa kieb n buon nya'andolib la ye Kiristo nidib.

²⁷ Saŋkan ni ka Wina'am nodi'esidib daa yi Jerusalem n keŋ Antiok. ²⁸ Ka ba nid yinni yu'ur buon Agabus. Ka o due n zi'e n tu'as yel kane be tuon sa yel ne Wina'am Siig Sun paŋ ye, ko'omtita'ar na ti lu dunia wusa zug. Li daa niŋne na'ab Klaudius zumaana ni. ²⁹ Ka nya'andolib la siak ye, so' wusa yiisim on mor si'el o paŋ ben n tis, ka li sun yadda niŋidib bane be Juuda so'olim ni. ³⁰ Ka ba daa niŋi ala, ka zaŋi li n niŋ Barnabas ne Saul nu'usin ye ba kem n tis yadda niŋidib kpeenmnam bane be Juuda so'olimin la.

12

Namisug ya'as

¹ Saŋkan la ka na'ab Herod daa namisid Wina'am nidib la sieba, ² ka ke ka ba ku Jemes, Joon ba'abiig la ne su'uraug. ³ Ka on nye ka li malis Jew dim sunya la, ka me ke ka ba gban'e Piita men. Ne'eja daa niŋne bodobodo lin ka' dabin diib saŋa. ⁴ Ban gban'e o n kpen'es sarega la ka o ke ka sogianam piina ayuobu pudug anaas naas gur o su'uŋa, ka bood ye ku'um malek gaadug tienr maluŋ nya'aŋ ba mor o yi nidib sa'an na.

⁵ Ka Piita daa kpelim be sarega ni. Amaa ka Wina'am nidib la daa sosid Wina'am o zug hale ka pu basida.

Malek n yiis Piita sarega ni la yela

⁶ Herod n daa zi'el dabisir kan ka o na yiis o niŋ nidib nu'usin la, yu'un kan ka dabisir la nam pu paae la, Piita daa gbidne sogianama ayi soogin. Ka ba lo o ne bana ayi. Ka bane gur la n be za'anoorin n gur sarega la. ⁷ Ka Zugsob malek kpelim nie o meŋ. Ka bugum nie on be doog si'a la ni. Ka malek la nwe' Piita lugir n nie o n yel ye, "Duom to'oto." Ka bana la lu ka ke o nu'us.

⁸ Ka malek la yel o ye, "Ga'alimi fu senbidin, ka pid fu ta'ada." Ka o niŋi ala. Ka malek la lem yel o ye, "Loomi fu fugobug ka dol m." ⁹ Ka Piita dol o yi yiin ka nam pu baŋ ye malek la niŋid si'el la ane amena, ka ten'es ye li wenne o zaansim ne. ¹⁰ Ka ban gaad gurib yinni ne ayi zin'ig la n ti paad kunt za'anoorin line ken teŋ poogin la, ka li yo'og li tu'er ka ba yi yiin n dol suer. Ka malek la kpelim bas Piita.

¹¹ Ka Piita poten'er yu'un nie ka o yel ye, "Nannanna m baŋi amena ye Zugsob la n tum o malek ka o faaenn m Herod nu'usin ne bun lin wusa ka Jew dim la boodin ye ba niŋ m la."

¹² On baŋ ne'eŋa nwa la, ka keŋ Joon Maak ma Meeri yin. Anina ka nidib bedego la'as taaba n sosid Wina'am. ¹³ Ka o paae n nwe' yaŋir za'anoor ka bipuŋ one yu'ur buon Roda la kena ye o gos. ¹⁴ Ka o baŋ Piita kukor. Ka sumalisim zug ka o pu yo'og yaŋir laa, ka zo n kpen' n yel ye, "Piita zi'e yaŋirin la." ¹⁵ Ka ba yel bipuŋ la

ye, “Fu geenm ne.” Ka o zan'as ka yel ye, “Li ane on la.” Ka ba lebis ye, “Li ane o malek.”

¹⁶ Amaa ka Piita kpelim n nwe'ed yanjir la. Ka ba yo'og n nye ka li a on la. Ka ba lidig hale. ¹⁷ Ka Piita yibisi ba ne o nu'ug, ye ba a baanlim. Ka o tu'asi ba Zugsob la ninj si'em n yiis o sarega ni la. Ka o yeli ba ye, “Yelimi Jemes ne yadda ninjidib bane kpelim la.” Ka o yi n kenj toom zin'ig.

¹⁸ Ka beog nie ka damugtita'ar be sogianam la sisoojin, ban bood ye ba banj line ninj Piita la zug. ¹⁹ Ka Herod n ia Piita n gu'uñ la ka tu'a bane gur sarega la antu'a, ka bas noor ye ba kuu ba. Ka lin nya'añ ka o yi Juuda n kenj Sizerea tenjin n kpelim anina.

Herod ku'um la yela

²⁰ Ka na'ab Herod suunr daa pelig hale ne nidib bane be Taya ne Sidon teensin. Ka ba la'as taaba n denj nye Blestus one a na'ab Herod samanna'ab la n maal suer ye o nwe' na'ab nu'ug, ba diib n yit na'atenj la na zug.

²¹ Ka Herod ganj dabis si'er la n paae la, ka o ye o na'am kparib n zin'i o na'am gbaunj zug ka pian' n tis nidib la. ²² Ka nidib la tans n yel ye, “Nwa ane Wina'am kukor ka li ka' ninsaal din ne.” ²³ Ka Zugsob malek kpelim nwe' o, on pu du'os Wina'am yu'ur la zug. Ka zunzunya di o, ka o kpi.

²⁴ Amaa ka Wina'am pian'ad la yadig n paas.

²⁵ Ka Barnabas ne Saul n daa naae ban ye ba tum si'el Jerusalem la, ba daa pi'e Joon Maak n leb Antiok.

13

Wina'am Siig Sun n gan Barnabas ne Saul n tum la yela

¹ Wina'am nodi'esidib ne pa'anib daa be yadda niñidib la soogin Antiok teñin. Ba a Barnabas, ne Simeon Niger ne Lusius on yi Sairene na la, ne Manaen on ka ba daa ugus o na'ab Herod yin la ne Saul. ² Ka ban daa lo noor pu'usid Zugsob la, ka Wina'am Siig Sun yeli ba ye, “Gan̄im Barnabas ne Saul ba gunni, ka ba tum tuum kan ka m gan̄i ba ye ba tum la.” ³ Ka ban lo noor ka sos Wina'am la, ka zañ ba nu'us pa'ali ba zutin ka tumi ba ka ba ye ken̄.

Saul n be Saipuros teñin la yela

⁴ Ka Wina'am Siig Sun la n tumi ba la, ka ba ken̄ Selusia teñin n kpen' aaruñ anina n ken̄ Saipuros so'olimin, ⁵ ka ba paae Salamis teñin n mool Wina'am pian'ad la Jew dim la'asug doodin. Ka Joon Maak me sun̄i ba ne tuuma la.

⁶ Ka ban daa lo'on̄ Saipuros teñ kane ka ku'om giligi li la ni n paae Pafos na la, ka nye ba'akolug daan ka o a Jew nid ka o ma' ye o ane Wina'am nodi'es, ka o yu'ur buon Bar-Yesu. ⁷ O daa ane teñ kan gomena la zua. Gomena la daa mor ya'am hale. O yu'ur daa buon Sergius Paulus. Ka o buol Barnabas ne Saul, on bood ye o wum Wina'am pian'ad la zug. ⁸ Amaa ba'akolug daan Bar-Yesu bee Elimas line a Greek yu'ur la, daa kpe'en̄ o meñ n ki'is Saul ne Barnabas ye o sa'am gomena la yadda niñir. ⁹ Amaa Saul on ka ba buon Paul la, daa pe'el ne Wina'am Siig Sun ka kpa' gosid ba'akolug daan la kii, ¹⁰ ka yel ye, “Fun

one a Sutaana biig ne tuumsuma wusa bi'em ne zam daana la, wala ka fu mood ye fu sa'am Zugsob la suesun la? ¹¹ Gosima, Zugsob na namis uf. Fu na zu'om ka ku tun'e nyet saɗa bi'ela."

Ka o kpelim zu'om n due n babin n bood ye nid ve' o. ¹² Ka gomena la niɗ Zugsob yadda on nye bun line niɗ la wusa. Ka lin ka o zamis Zugsob la yela lidig o.

Paul n be Antiok line be Pisidia so'olim ni la yela

¹³ Ka Paul ne o tumtum taaba kpen' aarun n yi Pafos ni keɗ Perga tenjin line be Pamfilia so'olim ni. Ka Joon basi ba ka leb Jerusalem. ¹⁴ Ka ba daa yi Perga n gaadi paae Antiok line be Pisidia so'olim la. Ka Jew dim vu'usum daar ka ba keɗ la'asug doogin n zin'in. ¹⁵ Ka ban karem Wina'am wada ne Wina'am nodi'esidib gbana naae la, ka la'asug doog la kpeenmnam tumi ba sa'an n yeli ba ye, "Ti zuanama, ya ya'a mor sa'alug n na sa'ali nidib la, yanam tu'asimi li."

¹⁶ Alazug ka Paul due n zi'e ka yibisi ba ne o nu'ug ka yeli ba ye, "Israel nidib ne bane pu'usid Wina'am wenne tinam la, kelisimi. ¹⁷ Wina'am one ka Israel dim pu'usid la da garɗi ti yaanam n du'osi ti buudi la, ban daa nam be Egipiti tenjin n a saam la. Ka Wina'am da more ba ne o paɗtita'ar la n yiisi ba Egipiti tenjin na. ¹⁸ Ka yuma piisnaasi ka o di suguru ne ba, ban daa be moogin la. ¹⁹ Ka o da sa'am buudi ayopoi Keinan so'olim ni n tisi ba teɗ la ka ba so'e ka li a ba faar, ²⁰ hale wuu yuma kobusnaasi ne piisnu.

“Ka lin nya'an la, ka o tisi ba antu'a tu'adib n ti paae nodi'es Samuel saña. ²¹ Ka ba sos ye ba boodne na'ab. Ka Wina'am tisi ba Kihi biig Saul, one a Benjamin yaan, ka o di na'am yuma piisnaasi. ²² Ka Wina'am n da pidigi Saul na'am la, ka gan David ka o di na'am. Ka Wina'am yel ye, 'M nye Jese biig David one paae m ya'am ka na tum line wusa ka m bood.' ”

²³ Ka Paul lem ye, “Na'ab David yaas sisoogin ka Wina'am daa yiis faangid la n tis Israel dim, one a Yesu, wenne on da pun yel zi'el si'em la. ²⁴ On da nam pu kena la, ka Joon daa mool n tis Israel nidib wusa ye ba tiakemi ba sunya ka di'e ku'om suub. ²⁵ Ka Joon daa ti bood ye o naae o tuuma la, ka bu'osi ba ye, 'Ya ten'es ka m aa ano'one? Mam ka' on ka ya gur laa. Amaa so' na ken mam nya'an na, ka m pu su'um ye m pidig o ta'adaa.' ”

²⁶ Ka Paul ye, “M zuanam bane a Abraham yaas, ne bane pu'usid Wina'am wenne tinam la, Wina'am tum faangir labaar la na n tis tinam. ²⁷ Nimbane daa be Jerusalem la ne ba kpeenmnam wusa daa pu ban ye one a faangid laa. Ka me pu ban nodi'esidib pian'ad la ka ba karem vu'usum daar wusa la gbin ne. Ban kadi o saria n koos be'ed la, ke ka nodi'esidib n da yel si'el la nin amena. ²⁸ Hale ne ban pu nye yelbe'ed ne lin su'um ye o kpi la, ba kpelim sos Pilate ye o bas suer ka ba kuu o. ²⁹ Ka ban daa nin si'el wusa wenne lin pun sob o yela si'em n naae la, ka sigis o dapuudir la zug n pin' o yaugin. ³⁰ Amaa Wina'am daa vu'ug o kumin. ³¹ Ka dabisa bedego ka o nie o menj n pa'al bane

yi Galilee n dol o ken Jerusalem na la, ka ba nye o. Ka nannanna ba tu'as nidib ban nye o yela si'em la.

³² “Ka tinam mor labasuŋ la n keenn ya sa'an na. Lin ka Wina'am da pun yel n zi'eli ti yaanam la, ³³ line nwa niŋ ameŋa n tis tinam bane aa ba yaas la, on vu'ug Yesu kumin la. Li wenne lin sob yuuma gbaunjin yuum ayi daan poogin si'em la ye,

‘Fu ane man Biig.

Zina ka m lieb fu saam.’

³⁴ Wina'am n daa vu'ug Yesu kumin la pa'al ye o niŋgbiŋ ku pun'e, ne'eŋa yela la ka o da pun yel o gbaun poogin la ye,

‘M na tis uf yelsum kan ka m da pun yel zi'el David la.’

³⁵ Dinzug o lem yel o yuuma gbaun poogin zin'isi'a ya'as ye,

‘Fu ku bas fu ninsuŋ la ka o pun'e.’

³⁶ “David da tum line paae Wina'am ya'am, o meŋ zumaana win la, ka kpi. Ka ba mum o o yaanam sa'an ka o niŋgbiŋ pun'e. ³⁷ Amaa on ka Wina'am vu'ug o kumin la, o pu pun'ee.

³⁸ “Dinzugo m zuanama, baŋim ye dau kaŋa nwa ma'asim zug ka tuumbe'ed yiisib yela mooni ya sa'an. ³⁹ On zug on mekama n niŋ o yadda Wina'am na yiis o tuumbe'ed lin wusa ka Moses wada daa ku tun'e yiis la bas. ⁴⁰ Dinzugogu'usim ka yela ban ka Wina'am nodi'esidib da yel la da luu ya zutin ne.

⁴¹ ‘Gosimi yanam bane a niŋki'isidib la.

Ya na vol ya'am n kpi.

Man ya Wina'am na tum tuuma ya zumaana nwa
ni

ka ya ku siak ye li sid ninjeya,
hale baa so' ya'a peligi o poog pa'ali yaa.' "

⁴² Ka Paul ne Barnabas ti yit la, ka nidib la sosi
ba ye ba lem vu'usum daar kane ken na la n
tu'asi ba bun lin ka ba tu'asi ba la ya'as. ⁴³ Ka
la'asug la widig la, ka Jew dim bedego ne bane
ka' Jew dim buudi, ka lee dol Jew dim suer la,
daa dol Paul ne Barnabas. Ka ba sa'ali ba ye ba
kpelim be Wina'am yelsum poogin.

⁴⁴ Ka vu'usum daar lem paae ya'as la, ka tenj
la dim sieba bedego n la'as taaba ye ba wum
Wina'am pian'ad la. ⁴⁵ Ka Jew dim la n nye nidib
bedego la ka fufum gban'e ba. Ka ba ki'is Paul n
tu'as si'el la, ka pian'ad o pian'abe'ed.

⁴⁶ Amaa Paul ne Barnabas tu'asi ba ne
sukpi'eunj n yeli ba ye, "Li su'um ka ti tu'as
Wina'am pian'ad la n tisi ya yiiga. Amaa yanam
zan'as li, ka kadi ya menj saria ye ya pu nar
ye ya di'e nyovur line ka' naar laa. Din yela ti
na fendigi kenj bane ka' Jew dim buudi la sa'an.

⁴⁷ Ka noyelug kane ka Zugsob la yel tinam la
dolne lin da sob ye,

'M ganj uf ka fu na ke ka bane ka' Jew dim buudi
la banj Wina'am yela nyain,

ka dunia dim wusa na nyet faangir fu labaar
moolug la ni.' "

⁴⁸ Ka bane ka' Jew dim buudi la n wum ne'ena
la, li ninji ba malisim hale. Ka ba du'os Wina'am
pian'ad su'unja. Ka ban wusa ka Wina'am daa
ganj ye ba nye nyovur line ka' naar la ninj o yadda.

⁴⁹ Ka Zugsob pian'ad la daa mool so'olim kan wusa ni. ⁵⁰ Amaa Jew dim daa ke ka po'ab bane ka ba yu'ur du tenjin la ka ba ka' Jew dim buudi ka lee dol Jew dim suer la, ne dap bane a tuongatib tenj la ni sunya pelig ne Paul ne Barnabas. Ka ba si'ine namisi ba n kadi ba n yiis ba so'olim la ni. ⁵¹ Ka Paul ne Barnabas pisigi ba nu'us, ka li pa'al ye ba ba'a ka' ne baa, ka yi n kenj Ikonium tenjin. ⁵² Ka nya'andolib la mor sumalisim. Ka Wina'am Siig Sunj bee ba ni.

14

Paul n be Ikonium tenjin la yela

¹ Ka Ikonium ni ka Paul ne Barnabas kpen' Jew dim la'asug doogin pian' hale ka nidib bedego, Jew dim ne bane ka' Jew dim la ninj Wina'am yadda. ² Amaa ka Jew dim bane pu di'e pian'ad la daam bane ka' Jew dim la ye ba kis nidib bane dol Wina'am la. ³ Ka Paul ne Barnabas zin'ini anina yuug ka pian'ad Zugsob la yela ne sukpi'eunj. Ka Zugsob tisi ba panj ka ba tum tumnyalima ka li pa'al nidib la ye Wina'am popielim labaar la ane sida. ⁴ Ka tenj la nidib pudug. Ka sieba bood Jew dim ka sieba bood Paul ne Barnabas.

⁵ Ka Jew dim ne bane ka' Jew dim ne ba kpeenmnam bood ye ba diis Paul ne Barnabas nyan ka lobi ba ne kuga. ⁶ Ka ba banj li ka zo kenj Likaonia so'olim, Listra ne Derbe teensin ne ba tenjbibisin ⁷ n mool labasunj la anina.

Paul n be Listra tenjin la yela

⁸ Ka dau daa zin'i Lистра ni ka pu tun'e kenna. O daa pon'olim ne o biilimin sa ka nam pu keŋe. ⁹ Ka o kelis Paul pian'ad la. Ka Paul gos o kii ka baŋ ye o niŋ Wina'am yadda ka na tun'e nye laafe, ¹⁰ ka yel o ne kukotita'ar ye, "Duom zi'en." Ka dau la ianki zi'en ka keŋ.

¹¹ Ka nidib bedego la nye Paul n tum si'el la, ba tans ne Likaonia pian'ad ye, "Wina'amnam sigi ti sa'an na wenne nidib ne." ¹² Ba daa pudi ba Wina'amnam bedego la yuda, ka yinni buon Zeus ka yinni la me buon Hermes. Ka ba buol Barnabas ye Zeus, ka buol Paul ye Hermes, on daa a pian'ad kpeenm la zug. ¹³ Ka Zeus pu'usum doog daa be teŋ la tuon. Ka Zeus ba'amaan ne nidib la ten'es ye ba ane wina, ka mor na'araad ne tiis puum n keŋ teŋ la za'anoorin na n bood ye ba maal maana n tis Wina'am Tumtumrib Barnabas ne Paul.

¹⁴ Amaa Paul ne Barnabas n wum ban niŋ si'em la, ba aanse ba meŋ fuud ka kpen' nidib la soogin tansid ye, ¹⁵ "Ti zuanama, bo ka ya niŋid ne'enama? Tinam me ane nidib wenne yanam ne. Ti ye ti mool labasuŋ la n tisi ya ye ya bas line ka'a sidaa, ka fendigi dol Wina'am one voe ka maal saazug ne dunia ne mo'ar ne line be li ni wusa la. ¹⁶ Kudumin la, Wina'am daa ke ka buudi wusa doli ba meŋ sueya, ¹⁷ amaa ka lee niŋ tuumsuma ye nidib baŋ o yela. O tisidi ti saa, ne bunib saŋa ye ti dii tig ka mor sumalisim." ¹⁸ La'am ne pian' bama la, li daa toe ka ba giŋ nidib la ka ba ku maal maan la n tisi baa.

¹⁹ Ka Jew dim yi Antiok ne Ikonium teensin kena nyan ke ka nidib la doli ba n lobi Paul ne

kuga, ka vuug o yiisi tenjin la, ka ten'es ye o kpine. ²⁰ Amaa ka nya'andolib la la'ase gilig o ka o due kpen' tenjin la. Ka beog nie la ka Paul ne Barnabas keŋ Derbe tenjin.

Paul n leb Antiok line be Siriya ni la yela

²¹ Ka Paul ne Barnabas mool labasuŋ la Derbe tenjin, ka nye nya'andolib bedego anina, ka leb Listra ne Ikonium ka nyaan leb Antiok ni, ²² ka kpemis bane niŋ Yesu yadda la n sa'ani ba ye ba kpelim niŋ Yesu yadda, ka yet ye, “Li nar ka ti namis yiiga ka naan kpen' Wina'am na'amin.” ²³ Ka ba gaŋ kpeenmnam tis yadda niŋidib bane la'as tej tej wusa ka lo noor n ka pu'us Wina'am, ka noki ba niŋ Zugsob one ka ba niŋ yadda la nu'usin la, ²⁴ ka gaadi yi Pisidia tenjin n paae Pamfilia tenjin na.

²⁵ Ka ban mool Wina'am pian'ad la Perga tenjin la ka gaadi sig Attalia tenjin. ²⁶ Anina ka ba kpen' aaruŋ n keŋ Antiok tenjin zin'ikan ka nidib la daa sos Wina'am yelsum n tisi ba la'am ne tuum kan ka ba naae la zug. ²⁷ Ka ba paae n la'as yadda niŋidib la ka yeli ba Wina'am tum si'el ne ba, ne on maal suer ye bane ka'a Jew dim niŋ o yadda la, ²⁸ ka zin'in ne ba yuug.

15

Jerusalem ni la'asug la yela

¹ Ka nidib sieba yi Juuda tenjin n sig na n pa'an yadda niŋidib la ye, “Ya ya'a pu kpen'e baŋo wuu Moses wada la pa'an si'em laa, ya ku nyaŋe paam faangire.” ² Ka Paul ne Barnabas daa nwa'as nonwa'ar hale ne ba, dinzug ka ba

gaŋ Paul ne Barnabas ne yadda niŋidib sieba ye ba keŋ Wina'am Tumtumnib la ne yadda niŋidib kpeenmnam bane be Jerusalem la sa'an n bu'osi ba nonwa'ar kaŋa yela. ³ Ka yadda niŋidib la yiisi ba tum, ka ba doli yi Fonisia ne Samaria teŋin n yet nidib bane ka' Jew dim la tiaker la yela. Ka li niŋ sumalisim hale n tis Fonisia ne Samaria yadda niŋidib la. ⁴ Ka ban paae Jerusalem la, ka yadda niŋidib la ne Wina'am Tumtumnib la ne ba kpeenmnam wusa di'e ba. Ka ba tu'as Wina'am maal si'el wusa ne ba.

⁵ Ka yadda niŋidib bane a Farisee dim due zi'en ka yel ye, "Asee ka ba kpen'e baŋo, ka ti zamis ba, ka ba siak Moses wada la."

⁶ Ka Wina'am Tumtumnib ne yadda niŋidib la kpeenmnam la'as ye ba gban'e yel kaŋa nwa gbin. ⁷ Ka nogban nwa'ar la yu'un galis la, ka Piita due zi'en ka yeli ba ye, "M zuanama, ya mi' ye pin'ilugin saŋa ka Wina'am daa gaŋ mam ya ni, ye m tu'asi o labasuŋ la n tis bane ka' Jew dim la ka ba wum ka siak. ⁸ Ka Wina'am one mi' saalib potenda daa tisi ba o meŋ Siig Suŋ la wenne on daa tis tinam si'em la n pa'ali ti ye ba siak o noor. ⁹ Bakir daa ka'a tinam ne ban soogin ne. Ba daa niŋ Wina'am yadda ka o yiisi ba tuumbe'ed n bas. ¹⁰ Bo ka ya makid Wina'am ka tisid o nya'andolib malimkpi'ema lin ka tinam ne ti yaanam daa pu nyaŋe maale? ¹¹ Tinam siakiya ye tinam na paam faangir ne ti Zugsob Yesu popielim poogin, wenne lin na niŋ bane ka' Jew dim si'em la."

¹² Ka nidib la wusa a baanlim, ka kelis Barnabas ne Paul n tu'asid tuumnyalima ban ka

Wina'am tum buudi buudi sa'an ne ba. ¹³ Ka ban n pian' naae la, ka Jemes yel ye, "M zuanama, kelisimi. ¹⁴ Simon Piita yel n tienn ti Wina'am n daa deni pa'ali ye o bood ye o tis bane ka' Jew dim la yelsum, n ganj nidib ba sa'an ka ba lieb o nidib. ¹⁵ Yel bama nwa dolne Wina'am nodi'esidib n sob si'em la ye,

¹⁶ 'Zugsob la yel ye,

"Ne'enja nya'anj m na leb na

n tis tadimnam bane a David yaas la pañ ye,

¹⁷ nidib na ie m,

buudi ban wusa ka m ganj ye ba aa m nidib la ne nidib wusa."

¹⁸ Zugsob la maal bun bama n yel ye o ke ka ba banj li wusa kudimin sa.'

¹⁹ "Alazug mam poten'er ane ye ti da daam bane ka' Jew dim buudi ka fendigi keenn Wina'am sa'an la naa, ²⁰ amaa ka lee sob gbaun n yeli ba ye ba da di ba'ar diibo ka li ka' nyainee. Ka dap ne po'ab da sa'am taaba. Ka da onb bunkonbid bane ka ba sianki kuu, ne ni'im kane nam mor ziim. ²¹ Kudimin sa ka ba mool Moses pa'alug teens wusa ni ka karem o sob la la'asug doodin, vu'usum daar wusa."

²² Ka Wina'am Tumtumnib ne yadda niñidib wusa ne ba kpeenmnam ten'es ye li a su'um ka ba ganj nidib ba soogin n tumi ba Antiok teñin la'am ne Paul ne Barnabas. Ka ba ganj Judas one ka ba me buon Barsabas la ne Silas, nimbane ka yadda niñidib la na'asidi ba, ²³ ka sob gbaun n tisi ba ye ba more n kenj Antiok teñin.

Gbaun kane ka Jerusalem kpeenmnam daa sob la nwa

Ka gbaun la yel ye,

Tinam bane a Wina'am Tumtumrib ne yadda niɲidib la kpeenmnam pu'usid yadda niɲidib bane ka' Jew dim buudi, ka be Antiok teɲin ne Siriya ne Silisia teensin la.

²⁴ Ti wumya ye ninsieba yi ti sa'an na n daami ya ne pian'ad bane fendigidi ya ya'am, ka ti pu tisi ba noore. ²⁵ Alazug ka ti la'as taaba n gban'e noor yinni n ten'es ye li a su'um ka ti gaɲ ninsieba n tumi ba ya sa'an na. Ban ne ti zuanam Paul ne Barnabas na la'am kena, ²⁶ nimbane nyovur n daa be toog ni ti Zugsob Yesu Kiristo la zug. ²⁷ Dinzug ka ti tum Judas ne Silas ye ba meɲ yeli ya bun kan la ne ba noya. ²⁸ Li a su'um n tis Wina'am Siig Suɲ la ne tinam ka ti da zi'eli ya yela n gaad line nara. ²⁹ Ya da di ba'ar diibo, ka da onb ni'im kane nam mor ziim ne bunkonbid bane ka ba sianki kuu, ka dap ne po'ab da sa'am taabaa. Ya ya'a pu tum yel bamaa, ya na tum tuumsu.

Wina'am na tisi ya yelsu.

³⁰ Ban daa yiisi ba tum la, ka ba kenn sig Antiok teɲin n la'as yadda niɲidib la, ka nok gbaun la n tisi ba. ³¹ Ka ba karem gbaun la ka li niɲi ba sumalisim bedego ne ban yel si'em n kpe'enjidi ba la zug. ³² Ka Judas ne Silas ban me daa a Wina'am nodi'esidib la, pian' hale n kpemis yadda niɲidib la. ³³ Ka zin'in ne yadda niɲidib la yuug bi'ela ka ba nyaan ke'esi ba ne sumalisim. Ka ba leb bane daa tumi ba la sa'an. ³⁴ Ka Silas gban'e ye o kpelim anina. ³⁵ Ka Paul ne Barnabas me kpelim anina ka ban ne pa'anib bedego bane be anina la pa'an ka moon Zugsob pian'ad la.

Paul ne Barnabas bakir la yela

³⁶ Ka dabisa bi'ela nya'an̄ ka Paul yel Barnabas ye ba lem n kaae yadda niñidib teens bane wusa ni ka ba daa mool Zugsob pian'ad la n gos ban a si'em. ³⁷ Ka Barnabas daa bood ye o dol Joon on yu'ure buon Maak la ka ba la'am keñ. ³⁸ Amaa ka Paul ten'es ye li ka'a su'um ka ba dol one daa zo ka basi ba Pamflia tenjin ka pu doli ba tum la. ³⁹ Ka ba nwa'as taaba pudug kon'ob kon'ob. Ka Barnabas nok Maak ka ba kpen' aaruñ n keñ Saipuros tenjin. ⁴⁰ Ka Paul gañ Silas. Ka yadda niñidib la sos Wina'am n tisi ba ye o guri ba ne o yelsum. ⁴¹ Ka ba keñ n yi Siriya ne Silisia teensin n kpemisid yadda niñidib la sunya.

16

Timoti n dol Paul ne Silas la yela

¹ Ka ba keñ paae Derbe ne Listra teensin na. Ka Wina'am nya'andol daa be Listra ka o yu'ur buon Timoti, on daa a Jew dim po'a biig. Ka o ma daa a yadda niñid. Amaa ka o saam daa a Greek nid. ² Ka Listra ne Ikonium yadda niñidib daa pian'a o tuumsuma yela. ³ Ka Paul n daa bood ye Timoti dol o la zug ka o kpen'es o baño, bozugo Jew dim wusa bane daa be zin'ig kan la daa mi' ye o saam daa ane Greek nid. ⁴ Ka ba keñ yi ten ten n tu'asidi tisid yadda niñidib la Wina'am Tumtumnb ne yadda niñidib kpeenmnam bane be Jerusalem gban'e si'em, ka yeli ba ye ba dol gban'ar kaña. ⁵ Ka yadda niñidib la yadda daa kpe'en̄ ka ba kal paasid daar wusa.

Paul zaansuñ Troas ni la yela

⁶ Ka ba kenj yi Frigia ne Galatia teensin, Wina'am Siig Sunj la pu ke ka ba pian'ad Wina'am pian'ad Asia tenjin la zug. ⁷ Ka ba paae Misia tenj ben na n kpe'enj ye ba kenj Bitinia tenjin. Amaa ka Yesu Siig pu siaki tisi ba suere. ⁸ Ka ba doli gaad Misia tenjin n kenj sig Troas tenjin. ⁹ Ka li wenne zaansunj ne n kenn Paul sa'an yu'unj kan na, ka o nye Masedonia dim dau ka o zi'en belim o ye "Kem Masedonia na n sunji ti." ¹⁰ Ka on nye zaansunj la ka ti ti'eb to'oto ye ti kenj Masedonia tenjin, tiname gban'e ye Wina'am buoli ti ye ti tu'as labasunj la n tisi ba la zug.

Lidia tiaker Filipi ni la yela

¹¹ Ka ti kpen' aarunj anina n kpa'a titu'aa kenj Samotires tenjin. Ka beog nie ka ti kenj Niapolis tenjin. ¹² Ka ti yi anina kenj Filipi tenjin line a tenjtita'ar Masedonia so'olim ni. Ka Filipi a Room dim so'olim. Ka ti zin'ini anina dabisa bi'ela.

¹³ Ka vu'usum daar ka ti yi tenjin la n kenj kolug baba, zin'ikan ka ti ten'es ye ba pu'usid Wina'am. Ka ti zin'i anina pian'a tis po'ab bane la'as na.

¹⁴ Yinni one wum ti pian'ad daa ane Tiatira tenj po'a ka o yu'ur buon Lidia. O daa kuosidne fuvenla ka pun pu'usid Wina'am. Ka Zugsob la yo'og o poten'er ka o kelis Paul n pian'ad si'el la su'unja. ¹⁵ Ka ti daa suu on ne o yidim Wina'am ku'om. Ka Lidia yeli ti ye, "Ya ya'a siak ye m sid ninj Zugsob la yadda, kemi na zin'ini m yin." Ka ti siaki kenj.

Paul n be sarega ni la yela

¹⁶ Ka tiname daa wa'ae pu'usum zin'igin la, ka bipunj one a yamug ka kikirig dol la daa tu'os ti.

O daa ane ba'abugud ka o bugub la ni ka o nyet kpan'am bedego tised bane so'e o la. ¹⁷ Ka o dol Paul ne tinam n tansid ye, "Nimbama nwa ane Wina'am one gaad bun zan'asa la tumtumnib, bane mooni yeti ya faangir la suer." ¹⁸ Ka o tum ne'eṅa dabisa bedego. Amaa ka li zab Paul hale, ka o fendigi yel kikirig la ye, "M yet uf ne Yesu Kiristo yu'ur zug ye fu yim ka bas bipuṅ." Ka kikirig la yi o sa'an sanṅan la.

¹⁹ Amaa bane so'e o la baṅ ye ti'ir kan ka ba daa mor ka nyet kpan'am la lem kae' la, dinzug ka ba gban'e Paul ne Silas n ve'egi ba kpen' da'an bane so'e teṅ la tuon. ²⁰ Ka ba more ba n keṅ one tu'asid antu'a la sa'an n yel ye, "Nimbama nwa ane Jew dim bane sa'ami ti teṅ. ²¹ Ba pa'ane malima bane pu doli ti wadaa. Tinam a Room nidib la ti ku siaki dol malimbamaa."

²² Ka nidib bedego la'ase giligi ba ka one tu'asid antu'a la pidig Paul ne Silas fuud ne paṅ ka bas noor ye ba fi'ebimi ba. ²³ Ka ba bu'u ba bedego ka kpen'esi ba sarega ni ka yel one guri sarega doog la ye o gosimi ba su'uṅa. ²⁴ Ka ban yel ne'eṅa la ka o kpen'esi ba doog kane be poogin la, ka loo ba noba ta'al ne datitada.

²⁵ Amaa ka yu'uṅ tisoos saṅa ka Paul ne Silas pu'usid ka yuum yuuma n tised Wina'am ka bane la'am be ne ba sarega ni la kelisid. ²⁶ Ka to'oto ka teṅ dam hale ka sarega doog eenbir la dam. Ka za'anoya wusa yo'og. Ka bana la yidig nidib la wusa ni. ²⁷ Ka sarega gur la due gbeemin ka nye za'anoya la yo'og la, ka ten'es ye ba su'ane yi, ka fue su'ug ye o ku o meṅ. ²⁸ Amaa ka Paul

tans ne kukor kpi'eun̄ ye, “Da poa'alim fu meṅa, ka ti wusa be kpela.”

²⁹ Ka sarega gur la buol ka ba mor fitla na. Ka o va' due kpen' kirid ne dabiem ka lu Paul ne Silas tuon. ³⁰ Ka more ba yi na ka yel ye, “Dapa, m na niṅ wala ka nye faangire?”

³¹ Ka ba yel o ye, “Niṅim Zugsob Yesu yadda ka fun ne fu yidim wusa na nye faangir.” ³² Ka ba tu'as Zugsob la pian'ad n tis on ne bane wusa daa be yin la. ³³ Ka o noki ba yu'un̄kan la, n piesi ba fen'ed la. Ka ba suu on ne o yidim wusa Wina'am ku'om. ³⁴ Ka o more ba du o yin ka tisi ba diib. Ka li niṅ on ne o yidim wusa sumalisim, ban niṅ Wina'am yadda la zug.

³⁵ Ka beog nie ka one tu'asid antu'a la tum o tumtumnib ye ba yel one gur sarega la ye, “Basim ka nidib ayi la n yi.” ³⁶ Ka sarega gur la tu'as labaar la n tis Paul ye, “Antu'a tu'ad la tis noor ye m ke ka ya yi. Dinzugo yiim keṅ baanlim.”

³⁷ Ka Paul yel tumtumnib la ye, “Tinam ane Room teṅ dim. Amaa ba bu'u ti nidibin ka pu wum ti noor pian'ade, ka kpen'esi ti sarega ni. Ka nannanna ba yu'un̄ yiisidi ti, ka li wenne su'adimnee. Ayei, kel ka ba meṅ kena n yiisi ti.”

³⁸ Ka tumtumnib la keṅ yel antu'a tu'ad la ne'eṅa. Ka dabiem kpen' ba, ban wum ye Paul ne Silas ane Room teṅ dim la zug. ³⁹ Ka ba meṅ kena nwe'e ba nu'ug ka yiis ba ka belimi ba ye ba yim teṅin la. ⁴⁰ Ka ba yi sarega la ni n keṅ kaae Lidia ka nye yadda niṅidib la, ka pian'a pian'ad line kpe'eṅjidi ba sunya, ka nyaan keṅ.

17

Paul n be Tesalonika tenjin la yela

¹ Ba daa gaad Amfipolis ne Apolonia teensin n kenn Tesalonika tenjin na, zin'ikan ka Jew dim la'asug doog daa be. ² Ka Paul daa kpen' anina vu'usum daarnam atan', wuu on yiti maan si'em la, ka tu'ad ne ba dine be Wina'am gbaunin ³ n bigisidi ba li gbin nyain ye li daa a tilas ye Kiristo namis ka vu'ug kumin, ka yet ye, "Yesu on ka m mooni o yela tisidi ya la a Kiristo la." ⁴ Ka sieba daa siaki dol Paul ne Silas la'am ne Greek dim nidib bedego bane pu'usid Wina'am la'am ne po'ab bedego bane a tuon gatib la.

⁵ Amaa ka Jew dim ben' fufum ka buol bugusum dim sieba bane be da'an n ka'a tuuma la. Ka ba la'as n a bedego ka maal tukpeedug n kenj gilig Jason yir n ied Paul ne Silas ye ba more ba yi nidibin la na. ⁶ Ka ba pu nyaje nyee ba ka gban'e Jason ne yadda ninjidib sieba n more ba kenj tenjin kpi'emnam sa'an ka tans ye, "Nimbama nwa bo yela n daam dunia wusa. Ka nannanna ba kenn ti tenjin na, ⁷ ka Jason di'e ba. Ba wusa ki'isid Room na'ab wada ka yet ye, na'aso' lem be, ka ba buon o Yesu." ⁸ Ka ban wum ne'ena la ka li zab nidib la ne tenjin kpi'emnam la. ⁹ Ka ba di'e ligidi Jason ne bane dol o la sa'an, line ka ba na lebisi tisi ba, ba ya'a ti nye ka ba pu kpen' yelsi'a ni ya'ase, ka basi ba ka ba kenj.

Paul n be Berea tenjin la yela

¹⁰ Ka yu'unj sob ka yadda ninjidib la yiis Paul ne Silas ka ba kenj Berea tenjin. Ka ba paae anina n kenj kpen' Jew dim la'asug doogin. ¹¹ Ka Jew

dim bama potenda nie gaad Jew dim bane be Tesalonika tejin la. Ka ba di'e pian'ad la ne ba ya'am boodim, ka karem Wina'am gbaun la n zamisid daar wusa ye ba gos ye Paul n tu'asidi ba si'el la a sida bee li ka' sida. ¹² Ka Jew dim bedego nin yadda la'am ne Greek dim po'ab bane mor yu'ur nidibin ne dap bedego.

¹³ Ka Jew dim bane be Tesalonika tejin la wum ye Paul moon Wina'am pian'ad Berea tejin la, ka ba ken anina daam nidib ka ke ka ba sunya pelig ne Paul ne Silas. ¹⁴ Ka yadda ninidib la kpelim ke ka Paul ken ateu k gbeug. Amaa ka Silas ne Timoti kpelim anina. ¹⁵ Ka bane biel Paul la mor o paae Atens tejin la ka lebid ka Paul tolimi ba ye ba ya'a paae ban yel Silas ne Timoti ye ba kenn nannanna na.

Paul n be Atens tejin la yela

¹⁶ Ka Paul daa guri ba Atens tejin la ka nye ka tejin la pe'el ne wina ne ba'a. Ka o sunf pelig. ¹⁷ Ka o ken Jew dim la'asug doogin tu'asid Jew dim ne bane ka' Jew dim ka pu'usid Wina'am wenne ban la, ka tu'asid la'am ne da'an, daar wusa. ¹⁸ Ka nimbane zamis ya'am hale ka ba buoni ba Epikurea dim ne Stoik dim, nye o. Ka sieba bu'os ye, "Bo ka yalim kana nwa bood ye o ye'le?" Ka sieba yel ye, "Ti wum ye one moon win paala la suer yela ka pa'an Yesu yela, ne ku'um vu'ugir la yela men." ¹⁹ Ka ba mor o ken Areopagus zin'ig kan ba la'as nidib na, ka yel ye, "Kel ka ti ban pa'alsaan kan ka fu tu'asid la; ²⁰ ka yel bama nwa ane yelsaan n tisi ti ka ti bood ye ti ban li gbin." ²¹ Ka Atens dim ne saam bane

zin'i anina bood ye ba tu'as yelpaala bee ka me wum yelpaala saŋa wusa.

²² Ka Paul due zi'en Areopagus la'asug la tuon ka yel ye, “Atens nidiba, m baŋ ye ya si'el mekama wusa ni ya dol ba'a maalug yela su'uŋa.

²³ Man giligi ya teŋ la ka gos zin'is ban ni ka ya pu'usid la, m nye ya pu'usum maluŋ zin'ig ka li sob anina ye, ‘WINA'AM KANE KA TI ZI' LA.’ Lin ka ya pu'usid ka la'am zi' la, lin ka m yu'un mooni tisidi ya.

²⁴ “Wina'am one maal dunia ne line be li ni wusa, ka so'e saazug ne teŋ wusa la, pu zin'i dood bane ka ninsaalib me ma'aa nii. ²⁵ La'am ne lin wusa ka ninsaal tum tis o pu pa'alne ye si'el pasig oo. O meŋ mor nyovur ne vu'usum ne si'el mekama zan'asa n tisid nidib wusa. ²⁶ Nid yinni la ni ka o maal nidib buudi wusa n ke ka ba be dunia ni wusa. O meŋ mak saŋkan ne zin'is ban ni ka ba na zin'in. ²⁷ O tum ne'eŋa ye ba ie o zin'ig, ka daasi'ere ba na nye o. Amaa o pu lal ne tii. ²⁸ O ni ka ti be ka vu'usid ka ken wenne yanam Atens solima dim sieba n daa yel ye, ‘Tinam me ane o biis.’

²⁹ “Tiname sagidim aa o biis la, ti da ten'es ye Wina'am beilim wenne wuu ba'a ban ka ninsaal nok salima bee anzurifa bee kuga, n ten'esi maal ne o nu'use. ³⁰ Wina'am da pu mugus ninsaalib saŋkan ka ba da zi' on a si'em la. Amaa nannanna o tis noor zin'is mekama ni wusa ye nidib wusa tiake ba tuumbe'ed sueya ni; ³¹ ka o mak dabiskan ka o na ke ka nid kan ka o daa gaŋ la kad dunia nidib wusa saria ne asida. O pa'al

ne'enam nyain n tis so' wusa on vu'ug nid kan kumin la zug."

³² Ban wum ye Paul pian'ad ku'um vu'ugir yela la, ka sieba la' o. Amaa ka sieba yel ye, "Ti bood ye ti wum ka o lem pian'a pian'akaŋa ya'as."

³³ Ka Paul yi ba sa'an. ³⁴ Ka ninsieba la'as o ni n niŋ yadda. Dionisius one a Areopagus la'asug nid la daa be ba soogin, ne po'a ka o yu'ur daa buon Damaris, la'am ne ninsieba.

18

Paul n be Korint tenjin la yela

¹ Ne'eŋa nya'aŋ ka Paul due Atens tenjin keŋ Korint tenjin. ² Anina ka o nye Jew dim dau one yu'ure buon Akuila, ka ba du'a o Pontus tenjin, one nam kpelim yi Room n be Itali tenjin kena ne o po'a Prisila, gomena Klaudius tis wada ye Jew dim wusa duom Room tenjin la zug. Ka Paul keŋ ye o kaae ba, ³ ka kpelim anina ban a gbanzabnam la zug. Ka ba la'am tum. ⁴ Ka o pian'ad la'asug doogin vu'usum daar wusa n zigid ye o fendig Jew dim ne Greek dim ka ba siak o pian'ad la.

⁵ Ka Silas ne Timoti daa yi Masedonia tenjin paae na la, Paul daa nokne o meŋ ya'a wusa tu'asid labasun la n yet Jew dim la ye Yesu la a Kiristo. ⁶ Ka ba ki'is o ka pian'a pian'abe'ed o yela. Ka o kpa'as o fuug n pa'ali ba ye li ka' su'uŋaa, ka yeli ba ye, "Ya ya'a bodig, li ane ya meŋ yel ka mam ba'a kae'. Lin yi sanŋan nwa wa'ae m na keŋ bane ka' Jew dim la sa'an."

⁷ Ka o basi ba ka keŋ be one ka' Jew dim nid yin, one yu'ure buon Titius Justus ka pu'usid Wina'am, ka o yir daa kpi'e la'asug doog la. ⁸ La'asug doog la kpeenm daa ane Krispus ka on ne o yidim wusa niŋ Zugsob la yadda. Ka ninsieba bedego bane be Korint teŋin wum labasuŋ la ka niŋ yadda ka ba suu ba ku'om.

⁹ Ka yu'un yinni ka Paul zaansim ka Zugsob yel o ye, "Da zot dabiem, amaa kpelim pian'am ka da base; ¹⁰ ka m be ne uf. So' ku nyanje daam uf bee poa'alime fo. Nimbane be teŋin nwa bedego ane m nidib." ¹¹ Ka Paul zin'in anina yuum ne pusuk n pa'an nidib Wina'am pian'ad.

¹² Ka saŋkan ka Gallio daa so'e Akaia so'olim la, ka Jew dim due la'ase gban'e Paul n mor o keŋ koto ni ¹³ yel ye, "Niŋkaŋa nwa zigid ne ye o fendig nidib ka ba pu'us Wina'am, line pu dol ti wada."

¹⁴ Ka Paul n daa nam bood ye o pian'a la, ka Gallio yel Jew dim la ye, "Ne'eŋa ya'a aane line ka'an su'um bee tuumbe'ed si'a ka o maalin, m naan modigin ne yanam Jew dim. ¹⁵ Amaa lin a pian'a nwa'asug ne yuda nwa'asug ne ya meŋ wada nwa'asug la, yanam gban'ami li; ka mam ku niŋ ne'eŋa sariakata." ¹⁶ Ka o kadi ba n yiis koto la ni. ¹⁷ Ka ba wusa gban'e Sostenes one a Jew dim la'asug doog kpeenm, n bu' o koto la tuon. Amaa ka Gallio pu gos ban tum si'el laa.

Paul n leb Antiok teŋin la yela

¹⁸ Ka Paul kpelim zin'in Korint teŋin ne yadda niŋidib la ka li yuug. Ka o yu'un keesi ba ka kpen' aaruŋ ne Prisila ne Akuila n keŋ Siriya

tenjin. Ka on daa nam pu kpen' aaruŋ Kenkiria tenjin la, ka pun o zug on daa pu'ulim n tis Wina'am la zug. ¹⁹ Ka ba paae Efesus tenjin, ka Paul bas Prisila ne Akuila anina ka keŋ kpen' la'asug doogin n tu'as ne Jew dim Yesu Kiristo labasuŋ la yela. ²⁰ Ka ba sos o ye o kpelim ba sa'an n yuug. Amaa ka o zan'as, ²¹ ka keesi ba ka ye, "Wina'am ya'a siak m na leb ya sa'an na ya'as."

Ka o yi Efesus n kpen' aaruŋ ²² n paae Sizerea ka keŋ Jerusalem n pu'us yadda niŋidib bane be anina la ka nyaan keŋ Antiok.

²³ Ka o yuug anina bi'ela ka yi n goond Galatia teensin ne Frigia teensin n kpemisid yadda niŋidib la wusa su'uŋa.

Apollos n be Efesus ne Korint teensin la yela

²⁴ Ka Jew dau so' one yu'ure buon Apollos ka ba du'a o Alekizandria tenjin la kenn Efesus na n a pian' mi'ilim daan ka mi' Wina'am gbaun su'uŋa. ²⁵ Dau nwa paam zamisug Zugsob la suer yela ka kpe'enid o meŋ pa'an Yesu suer su'uŋa, hale la'am ne on mi'i ne Joon ku'om suub ma'aa la. ²⁶ Ka o pin'ili tu'asid ne sukpi'eun Jew dim la'asug doogin la. Ka Prisila ne Akuila wum o pian'ad la ka dol o keŋ bigis o Wina'am suer la yela su'uŋa n paas.

²⁷ Ka o bood ye o keŋ Akaia tenjin ka yadda niŋidib bane be Efesus tenjin la kpemis o, ka sob gbaun tis yadda niŋidib bane be Akaia ni la ye ba di'em o su'uŋa. Ka o paae anina n suŋ bane ka Wina'am daa tisi ba o yelsum ka ba niŋ o yadda la. ²⁸ Ka o tu'as ne Jew dim la hale n nyaŋe ba

paalo ni n pa'ali ba Wina'am gbauŋ poogin ye Yesu ane Kiristo.

19

Paul n be Efesus tejin la yela

¹ Ka Apollos daa nam be Korint tejin la ka Paul doli teensin n gaadi keŋ Efesus tejin. Anina ka o nye nya'andolib sieba, ² ka bu'osi ba ye, “Yanam n niŋ Yesu yadda la, ya di'e Wina'am Siig Suŋ laa?”

Ka ba lebis ye, “Ayei, ti nan zi' wum ye Siig Suŋ bee.” ³ Ka Paul bu'osi ba ye, “Bo ku'om suub ka ya di'e?”

Ka ba lebis ye, “Li ane Joon ku'om suub la ka ti di'e.”

⁴ Ka Paul yel ye, “Joon ku'om suub la pa'alne ye ya tiake ya tuumbe'ed sueya. Ka Joon daa pa'al Jew dim ye ba dol one na kenne on Joon nya'aŋ la na, ka o yu'ur buon Yesu.” ⁵ Ban wum ne'eŋa la ka di'e ku'om suub Zugsob Yesu yu'ur zug. ⁶ Ka Paul noki o nu'us pa'al ba zutin ka Wina'am Siig Suŋ la keenn ba sa'an na ka ba pian'ad pian'azuna ka di'e Wina'am pian'ad n tis nidib. ⁷ Ba daa ane wuu nidib piina ayi.

⁸ Ka nwadisa atan' ka Paul kpen'ed Jew dim la'asug doogin pian'ad n tisid nidib ne sukpi'eun ka tu'asidi ba Wina'am na'am yela n kpe'eŋid ye o fendigi ba. ⁹ Ka sieba mor zukpi'eun ka pu siake, ka pian'ad pian'ayood Zugsob suer la yela paalo ni. Ka Paul ne nya'andolib sieba basi ba ka toom. Ka daar wusa ka o tu'asid nidib Wina'am yela, Tirannus pa'alug doogin, ¹⁰ ka niŋ ne'eŋa yuma ayi. Ka nidib wusa bane be Asia teensin

wum Zugsob pian'ad, Jew dim ne bane ka' Jew dim la wusa.

Seva biis la yela

¹¹ Ne Wina'am paŋ Paul daa tum tuumnyalima hale. ¹² Hale ba daa nok pien ne fuud line si'isi o ningbina la more keŋ ban'adnam ni, ka ba paam laafe, ka kikiris yi ka bas sieba.

¹³ Ka Jew dim sieba ban daa giligid n kat kikiris nidib sa'an la, daa makid ye ba kat kikiris ne Zugsob Yesu yu'ur n yet kikiris la ye, "M yeti ya ne Yesu yu'ur, on ka Paul moon o yela la, ye ya yim." ¹⁴ Ba daa ane Jew dim maalmaan kpeenm on yu'ure buon Seva la biisa ayopoi daa tum ne'eja. ¹⁵ Amaa ka kikirig la lebis ye, "M mi' Yesu ka mi' Paul. Ka yanam a ano'onama?" ¹⁶ Ka one mor kikirig la due paami ba nyane ba, ka ba yi yin la biel ne sapo'at.

¹⁷ Ka Jew dim ne bane ka' Jew dim wusa bane be Efesus teŋin wumi li yela. Ka dabiem kpen' ba wusa. Ka ba du'osid Zugsob Yesu yu'ur. ¹⁸ Ka yadda niŋidib bedego keŋ nidibin na n peligi ba poosi tu'asi ba tuumbe'ed. ¹⁹ Ka tiim dim sieba more ba gbana na la'ase nyu'e bugum ka li di so' mekama nini ni. Ka ba gelig gbana la ligidi ka li a anzurifa ligidi tusa piisnu. ²⁰ Ala ka Zugsob pian'ad la kpelim yadigid ka paasid ne paŋ.

Efesus dim n maan tukpeedug la yela

²¹ Ne'eja nya'aŋ ka Paul ten'es o sunfin ye o na gaadi yi Masedonia ne Akaia teensin n keŋ Jerusalem, ka ye, "M ya'a keŋ anina, asee ka m la'am keŋ Room teŋin." ²² Ka o tum o sunjidiba ayi ka ba yuda buon Timoti ne Erastus,

Masedonia tenjin ka on menj kpelim Asia n yuug bi'ela.

²³ Saŋkan la Zugsob suer dolim daa ane yela hale Efesus tenjin. ²⁴ Dau so' daa be ka o yu'ur bun Demetrius. O da more anzurifa kunt si'elnam ka li wenne Artemis pu'usum doog ne. Ka li ninj nyood bedego n tis anzurifa tumtumnib la. ²⁵ Ka o la'as o tumtum taab n yel ye, “Nidiba, ya mi' ye tuumbama nwa ni ka ti kpan'am yit na. ²⁶ Ya wumya ka ya menj nye Paul n ninjid si'em la. Li ka' Efesus tenjin ma'anee, amaa la'am ne Asia so'olim wusa, o kpe'eni nyaŋe fendig nidib bedego n yet ye wina ban ka nidib me ne ba nu'us la ka' winaa. ²⁷ Line pak ka'ane ti tuuma la sa'unj ma'ane, amaa Artemis paŋ me na sa'am, one mor paŋ ka Asia so'olim wusa ne dunia nidib wusa pu'usid la. Ba ya'a pu ninj si'ela, o pu'usum doog la na lieb zaalim.”

²⁸ Ban wum pian'ad bama la ba sunya peligne ka ba tans ye, “Efesus dim win Artemis ane one mor paŋ la.” ²⁹ Ka tukpeedug yadig tenjin la wusa. Ka nidib la gban'e Gaius ne Aristarkus babayi bane a Masedonia tenj nidib n dol Paul la, n zo ne ba keŋ antu'a doogin. ³⁰ Ka Paul bood ye o kpen' nidibin la amaa ka o nya'andol taaba pu siake. ³¹ Ka kpeenmnam sieba bane aa o zuanam tum o sa'an na belim o ye o da kpen' antu'a doogin laa.

³² Ka tukpeedug due nidibin la ka ba tansid kon'ob kon'ob, ba bedego zi' line ke ka ba la'as la zug. ³³ Ka Jew dim gaŋ Alekizanda ka o zi'e nidib la tuon, ka sieba ten'es ye one so'e antu'a la. Ka Alekizanda pa'al ne o nu'us n kpe'enj ye o

pian'a n tis nidib la. ³⁴ Amaa ban ban ye o ane Jew nid la, ka ba wusa la'ase maal tukpeedug yuug hale yel ye, “Efesus dim ba'ar Artemis ane one mor panj.”

³⁵ Ka tenj la kpeenm ma'ae ba ka yel ye, “Efesus nidiba, dunia nidib wusa mi' ye Efesus dim gur Artemis one mor panj la doog, ka la'am gur kugir kane naam saazug lu la na. ³⁶ So' ku nyaje ki'is yel bamaa. Dinzugo kel tukpeedug ka da ninj sukpi'eunj yoodo. ³⁷ Ya mor nimbama kpela na ka ba me pu yel yelbe'ed n tisi ya ba'ar la bee maal yelbe'ed n tis o pu'usum doogo. ³⁸ Ka Demetrius ne o tumtumnib ya'a moren pian'ad ne so', antu'a dabisir be, ka bane mor kpi'eunj be. Dinzug ya tun'e mor taaba paae antu'a tu'ad la tuon. ³⁹ Amaa ya ya'a lem bood si'el n paas, li na maal ne tenj nidib la'asugin. ⁴⁰ Yanam maal si'el zina la zug, ti mor yel, bane ied zaba la ma'ad ziri. Ti ku nyaje yel lin ke ka ba maal tukpeedug bama. Ti me ku nyaje tu'asi li gbin nyainee.”

⁴¹ On yel ne'enja naae la ka yeli ba ye ba widigim.

20

Paul n kenj Masedonia ne Akaia la yela

¹ Tukpeedug la nya'anj ka Paul buol yadda ninjidib la la'as n kpe'emise ba ka keesi ba ka yi kenj Masedonia. ² Ka kpemisid yadda ninjidib bane be tenj bane wusa ka o daa doli gaad la, ka nan paae Akaia tenjin na ³ zin'in anina nwadisa atan', ka ti'eb ye o kpen' aarunj n kenj Siriya tenjin, ka wum ye Jew dim gban'e poten'ebe'ede o yela. Ka linzug ka o ten'esi gban'e ye o lebi yi

Masedonia. ⁴ Ka Pirus biig Sopata one yi Berea tenjin na la, daa dol o la'am ne Tesalonika nidiba ayi, Aristarkus ne Sekundus, ne Derbe tenj nid ka o yu'ur buon Gaius, ne Tikikus ne Trofimus, babayi bane yi Asia tenjin na la, ne Timoti. ⁵ Ka ba gaad tuon n guri ti Troas tenjin. ⁶ Ka bodobodo kane ka' dabin malun la'asug dabisa nya'an la, ka ti kpen' aarun n naam Filipi tenjin, ka daba anu daar ka ti paae bane be Troas tenjin la ka zin'in anina daba ayopoi.

Paul n gaas Troas la yela

⁷ Ka Alasidaar yu'un yinni ka ti la'as ye ti di Zugsob diib. Ka Paul daa bood ye o due beog kane nied la, ka pian'a tis nidib la ka yu'un kena sodig. ⁸ Ka fitla bedego daa be girimbiisa dokan ni ka ti la'as la. ⁹ Ka dasan so' on yu'ur daa buon Yutikus daa zin'i doog la takoro zug. Ka Paul kpelim pian'ad la ka gbe'um gban' o, ka o gbisi naam agol doogin la n lu tenjin na. Ka ba uk o due ka o pun kpi sa. ¹⁰ Ka Paul sig tenjin kenj to'oto bibug o ka ye, "Da ke ka li paki ya; ka o kpen vu'usid." ¹¹ Ka o lebi du gben'es bodobodo di, ka sons ne ba yuug. Ka beog nie ka o basi ba ka kenj. ¹² Ka ba dol dasan la kul. Ka o voe. Ka li ninji ba sumalisim bedego.

Paul n paae Miletus tenjin la yela

¹³ Ka ti kpen' aarun denj Paul tuon n kenj Assos tenjin, on ye o kenj ne noba la zug. ¹⁴ On tu'osi ti Assos tenjin la o la'am kpen' aarun la ne ti kenj Mitilene tenjin. ¹⁵ Ka beog nie ka ti yi Mitilene tenjin kenj Kios tenj baba. Ka beog nie ya'as ka

ti paae Samos tenjin na. Ka li yimbeogun ya'as ka ti paae Miletus tenjin, ¹⁶ Paul daa bood ye o be Jerusalem ka Pentekost daar naan paae la, o daa luak Efesus tenjin, on pu bood ye o yuug Asia so'olim ni la zug.

Paul pian' n tis Efesus yadda ninjidib kpeenmnam

¹⁷ Ka Paul naam Miletus ni tolim Efesus tenjin ye yadda ninjidib kpeenmnam la tu'os o na. ¹⁸ Ka ban paae o sa'an na la, ka o yeli ba ye, “Ya mi' man daa tum si'em, man daa be ya sa'an saɗa wusa, lin yi daar kan ka m paae Asia so'olim ni la. ¹⁹ M sigisi m meɗ tum Wina'am tuuma ne ninto'om, hale la'am ne mane nye makir bedego Jew dim sa'an la. ²⁰ M kpe'eni m meɗ n mool yela wusa line na sunji ya ka pa'ali ya paalo ni ne ya yaan, ²¹ ka pian' ne nimmua n tis Jew dim ne bane ka' Jew dim ye ba fendigim dol Wina'am ka niɗ Zugsob Yesu yadda.

²² “Ka nannanna m siak Wina'am Siig Sunj noor ye m wa'ane Jerusalem ka zi' line na niɗ m aninaa. ²³ M mi' ye tenj kane ka m ken la wusa, Siig Sunj la pa'ani m ye ba na lo m ka namisi m ka kpen'esi m sarega ni. ²⁴ Amaa m zaɗ m meɗ nyovur ka li ka' si'eli tisi ma, man naae m tuuma ban ka Zugsob Yesu tisi m ye m mool Wina'am popielim labasun la.

²⁵ “M mi' ye baa ya yinni ku lem nye m ya'ase, yanam bane ka m mool Wina'am na'am yela ya sa'an la. ²⁶ Dinzug ka m yeti ya zinkaɗa ye ya yinni ya'a bodig m ba'a lem kae' o ni la. ²⁷ Mam mooli tisi ya Wina'am yela wusa ka pu sua' si'ela.

²⁸ Gu'usimi ya meŋ ka gur nimbane wusa ka Wina'am Siig Suŋ la gu'uli ya la. Guri Wina'am nidib ban ka o da' ne o Biig la ziim la. ²⁹ M mi' ye m ya'a basi ya, nimbe'ednam na kenn ya sa'an na n gban'e ya wuu zaŋkua'ar yiti gban'ad konbid si'em la. ³⁰ Ka saŋa na kena ka ninsieba ya soogin na ma' dama'am pi'e yadda niŋidib la keŋ ba sa'an. ³¹ Dinzugo gu'usimi ya meŋ ka tenr ye yuma atan' nwa ka m sa'ane ya nintaŋ ne yu'uŋ wusa ne ninto'om ka pu base.

³² “Ka nannanna m zaŋi ya niŋ Wina'am nu'usin ne o popielim pian'ad la yela line na paas ya yadda niŋir ka ke ka ya la'as ne Wina'am ninsoma n di'e yelsum. ³³ M daa pu mor ya'amleog ne so' anzurifa bee salima bee fuude. ³⁴ M tum ne m meŋ nu'us n diisidi m meŋ ne m dolim taas la. ³⁵ M pa'ali ya si'el mekama wusa ni ye, asee ka ya suŋ tadimnam ne ba tuuma poogin wenne man daa niŋ si'em la, ka tenr pian'ad lin ka ti Zugsob Yesu daa yel la ye, ‘Sumalisim bedego bene one tisid n gat one di'ed.’ ”

³⁶ Ka Paul n pian' naae la ka igin teŋin ne ba wusa pu'us. ³⁷ Ka ba wusa kaasi bibug Paul ka kees o. ³⁸ Ba sunya daa sa'am hale on yel ye, ba ku lem nye o la. Ka ba biel o keŋ aaruŋin la.

21

Paul n keŋ Jerusalem la yela

¹ Ka ti keesi ba ka kpen' aaruŋ n kpa'a titu'aa keŋ paae Kos teŋin. Ka beog nie ka ti paae Rodes teŋin, ka naami anina keŋ Patara teŋin. ² Ka anina ka ti nye aaruŋ ka li wa'ae Fonisia teŋin.

Ka ti kpen' keŋ. ³ Ka ti paae zin'isi'a na ka gosi nye Saipuros teŋ tuon sa ka bas teŋ la dagobug ka luak gaad Siriya so'olim n sig Taya teŋin, zin'ikan ka ba ye ba sigis aaruŋ la la'ad la. ⁴ Ka ti ie nye yadda niŋidib anina ka zin'in ne ba daba ayopoi. Ka ba yel Paul ne Siig Suŋ la paŋ ye o da keŋ Jerusalem. ⁵ Ka ti dabisiri daa paae la ka ti keesi ba ka wa'ae. Ka ban ne ba po'ab ne ba biis wusa bieli ti yi teŋ la kpukpeŋ. Ka ti wusa igin teŋin ateuk noorin n pu'us Wina'am ka kees taaba. ⁶ Ka tinam kpen' aaruŋin. Ka ban me lebidi kun.

⁷ Ka ti yi Taya teŋin n keŋ Tolemais teŋin n pu'us yadda niŋidib bane be anina, ka gbenn ba sa'an daar yinni. ⁸ Ka beog nie ka ti yi anina keŋ Sizerea teŋin n kpen' Filip yin n zin'ini anina. O daa ane one moon Wina'am labaar, ka a kpeenmnam ayopoi la ni yinni, ban ka ba daa gaŋ Jerusalem ni ye ba tot diib la. ⁹ O daa mor po'ayuos anaasi ka ba a yiwies ka me a Wina'am nodi'esidib.

¹⁰ Ka tiname daa be anina dabisa bi'ela la ka Wina'am nodi'es on yu'ur buon Agabus, yi Juuda paae na ¹¹ ka kenn ti sa'an na n fue Paul sialoodiŋ n lo o meŋ noba ne o nu'us ka yel ye, awana ka Wina'am Siig Suŋ la yel, ye, "Sialoodiŋ kaŋa nwa daan, Jew dim na lo o awana Jerusalem teŋin n nok o niŋ bane ka' Jew dim la nu'usin."

¹² Ka tiname wum ne'e la ka tinam ne nimbane be anina la belim Paul ye o da keŋ Jerusalem. ¹³ Amaa ka o lebis ye, "Bo ka ya kaasid n sa'amidi m sunfo? M pu ti'eb ye ba lo m Jerusalem ni ma'anee, amaa m la'am na kpi ti Zugsob Yesu

yu'ur zug.” ¹⁴ Ka ti pu nyan o ka o siaki tisi tii. Ka ti bas o ka yel ye, “Zugsob boodim ninim.”

¹⁵ Ka ti daa be anina dabisa bi'ela ka nyaan ti'eb ken Jerusalem. ¹⁶ Ka Sizerea ten nya'andolib sieba bieli ti more ti ken Mason yin, zin'ikan ka ti na zin'in. Mason daa ane Saipuros nid one daa a nya'andol pin'ilugin sa.

Paul n kaae Jemes la yela

¹⁷ Ka ti paae Jerusalem na ka yadda ninjidib di'e ti ne sumalisim. ¹⁸ Ka beog nie ka Paul doli ti ken Jemes sa'an. Ka yadda ninjidib kpeenmnam wusa be. ¹⁹ Ka Paul pu'usi ba ka tu'asi ba Wina'am n maal si'el wusa bane ka' Jew dim ni o tuuma poogin.

²⁰ Ka ban wum la ka du'os Wina'am yu'ur su'uŋa ka yel Paul ye, “Ti ba'abiiga, gosim lin a si'em. Jew dim tusa bedego nin Yesu yadda, ka mor wada kan ka Wina'am tis Moses la su'uŋa. ²¹ Ti wum ye fu pa'al Jew dim wusa bane zin'in bane ka' Jew dim teensin ye ba basim Moses wada, ka da kpen'es ba hiis baŋo bee dol Jew dim malimaa. ²² Ba sid na wum ye fu kena. Bo ka ti na niŋe? ²³ Ninim tinam na yel uf si'em la. Nidib anaasi be ti sa'an kpela n po ye ba na maal si'el n tis Wina'am. ²⁴ Doli ba la'ase pies fu men ba malun la zug, ka yoo ba sama, ka ba nyane pun ba zuobid. Ne'eŋa na ke ka so' wusa baŋ ye lin ka ba pian' fu yela wusa ka' sidaa, ka fu dol Moses wada la. ²⁵ Amaa bane ka' Jew dim ka nin yadda la, tinam daa sob gbaun n yeli ba ye, ‘Ba da di ba'ar diib ne ni'im kane mor ziim. Ka da

onb bunkonbug kane ka ba sianki kuu. Ka dap ne po'ab da sa'am taabaa.' "

²⁶ Ka beog nie ka Paul nok nidib la ka ba pie ba malun dian'ad ka kej Wina'am pu'usum yin n kpen' zi'el dabis kan ka ba na pie naae ka ba so' wusa maali o maan n tis Wina'am.

Ba n gban'e Paul Wina'am pu'usum yin la yela.

²⁷ Ka li kpelim bi'ela ka daba ayopoi la naae ka Jew dim bane yi Asia so'olim na nye Paul Wina'am pu'usum yin, ka ba ke ka nidib la sunya pelig ne Paul ka gban' o, ²⁸ ka tans ye, "Israel dima, sunjimi ti. Dau kana nwa giligid teens wusa n pa'an nidib ye ba da dol Israel dim ne Moses wada ne Wina'am pu'usum yir malun laa. Hale o mor bane ka' Jew dim la n kpen' Wina'am pu'usum yin la na n miligi li." ²⁹ Ban daa nye Trofimus one yi Efesus na n dol Paul tejin la zug, ka ten'es ye o dol o ne kpen' Wina'am pu'usum yin.

³⁰ Ka tej la daa dam ka nidib wusa zo la'as taaba gban'e Paul n teeg o yis pu'usum yin la. Ka yo za'anoya to'oto. ³¹ Ka ba bood ye ba ku Paul. Ka labaar paae Room sogia kpeenm sa'an na ye Jerusalem tej dim wusa dam ne. ³² Ka o due to'oto dol sogianam ne ba kpeenmnam ka ba zo kej nidibin la. Ka ban nye sogia kpeenm ne sogianam la ka bas Paul bu'ub.

³³ Ka sogia kpeenm la kej gban'e Paul ka tis sogianam noor ye ba loom o ne bana ayi. Ka bu'os on a so' ne on nij si'el. ³⁴ Ka sieba nidibin la lebis n tansid kon'ob kon'ob ka tukpeedug zu'e. Ka o ku nyanje wum line maale, ka tis

sogianam noor ye ba nokim o du n kpen' ba yitita'arin la. ³⁵ Ka ba mor o paae bane dut si'el kpen'ed doogin la ka sogianam la ze o, nidib bugusum la zug. ³⁶ Ka ba wusa kenna n tansid ye, “Kuumi ne o.”

Paul n tu'a ye o yiis o mej la yela

³⁷ Ka ban ye ba kpen'es Paul sogianam yin la, ka o yel sogia kpeenm la ye, “M mor si'el ye m yel.”

Ka kpeenm la bu'os o ye, “Fu wum Greek dim pian'ade? ³⁸ Ala fu ka' Egipiti nid one daa zigid ye o kad gomena ka daa dol niŋkuudib tusa anaasi n keŋ moogin laa?”

³⁹ Ka Paul lebis ye, “M ane Jew nid n yi Tarsus teŋin Silisia teŋgbaunjin na. M ane teŋtita'ar nid. M sos uf ye fu ke ka m pian' tis nidib la.”

⁴⁰ Ka kpeenm la bas o noor. Ka Paul zi'e bane dut si'el kpen'ed doogin la zug, ka uk o nu'ug. Ka nidib la sin. Ka o pian' tisi ba ne Hibiru pian'ad ye:

22

¹ “M saamnam ne m zuanama, kelisimi ka m yiisi m meŋi ya tuon.” ² Ban wum ka o pian'ade tisidi ba ne Hibiru pian'ad la ka ba sin baanlim, ka o ye, ³ “Mam ane Jew nid ka ba du'a m Tarsus line be Silisia teŋgbaunjin. Amaa ba ugus man ne teŋ kaŋa. Ka Gamaliel zamisi m ka m za'aŋi ti yaanam wada la su'uŋa. M ti'a Wina'am su'uŋa wenne yanam niŋid si'em zina nwa. ⁴ M da namis bane dol suekaŋa hale ye ba kpi, ka gban'e dap ne po'ab n kpen'esi ba sarega ni.

⁵ Wina'am maalmaan kpeenm ne kpeenmnam wusa na nyaŋe di man kaset ye m pian'ad sida. M da di'e gbana ba sa'an n tis Jew dim bane be Damaskus, ka wa'ae anina ye m gban'e suekaŋa nya'andolib bane be anina n ba' ba ne bana n more ba leb Jerusalem na n namisi ba."

Paul n tu'as o tiaker la yela
(Tuuma 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Man da wa'ae ka tua'e Damaskus na nintan sisoos la, ka neesimtita'ar yi saazug na nie nyain n gilig m. ⁷ Ka m lu teŋin ka wum ka kukor buol m ye, 'Saul, Saul, bo ka fu namisidi ma?'

⁸ "Ka m lebis ye, 'Naa, fu a ano'one?'

"Ka o lebis ye, 'M ane Yesu, one a Nazaret nid, on ka fu namisid la.' ⁹ Ka nimbane daa be m sa'an la nye neesim la, amaa ka pu gban'e kukor kane pian'ad la gbine.

¹⁰ "Ka m bu'os ye, 'Zugsoba, m na niŋ wala?'

"Ka Zugsob la yel m ye, 'Duum, n keŋ kpen' Damaskus. Ka anina ba na yel uf lin wusa ka Wina'am zi'el tis uf ye fu niŋ.' ¹¹ Ka m pu nyeta, neesim la zug. Ka bane dol m la ve' m. Ka ti keŋ kpen' Damaskus.

¹² "Dau daa be anina, ka o yu'ur buon Ananias, ka siaki ti wada la. Ka Jew dim bane be Damaskus wusa pian'ade o yela su'uŋa. ¹³ Ka o kenn m sa'an na zi'eni kpi'en m, ka yel ye, 'M ba'abiig Saul, lakim.' Ka m nini lak saŋkan la yim ka m nyet.

¹⁴ "Ka o yeli m ye, 'Wina'am one ka ti yaanam da pu'usid la gaŋ uf ye fu baŋ o boodim ka nye one a popielim sob, ka wum ka o pian' ne o meŋ

kukor. ¹⁵ Fu na yel nidib wusa fun nye ka wum si'el la. ¹⁶ Fu gur bo? Duom ka di'e ku'om suub, ka buol Yesu yu'ur ka o pie fu tuumbe'ed bas, fu ku'om suub di'er nwa yela.'

¹⁷⁻¹⁸ "M da leb Jerusalem ka daa pu'usid Wina'am pu'usum yin. Ka Zugsob la nie o menji m sa'an na wenne zaansun ne, yel m ye, 'Ninim to'oto ka yi Jerusalem; ka nidib bane be kpela nwa ku siak fun na yeli ba m yela si'em laa.'

¹⁹ "Ka m lebis ye, 'M Zugsoba, nimbama mi' su'unja ye m daa kenj la'asug doodin wusa n gban'ad bane ninj uf yadda la, n bu'u ba ka kpen'esi ba sarega ni. ²⁰ Ka sanjan ka ba daa ku Sitivin one tu'as nidib fu yela la, m daa be anina n ten'esid ye ba ninj su'um, ka gur bane ku o la fuud.'

²¹ "Ka Zugsob yel m ye, 'Kem, ka m na tum uf bane ka' Jew dim n be lalle sa la sa'an.' "

Nidib n bood ye ba ku Paul la yela

²² Ka nidib la kelis Paul hale ka o pian' ne'eja. Ka ba pin'il tansid ye, "Kuumi no ka o pu nar ye o be dunia nii."

²³ Ka ba tansid ka more ba fuudi yuulum agola ka ghen'esid titan n yaarid agol. ²⁴ Ka sogia kpeenm tis sogianam noor ye ba nokim Paul n kpen'es o ba yin, ka yeli ba ye ba fi'ebim o ka bu'os ban lin yela ka ba tansid o yela la. ²⁵ Amaa ban lo o ye ba fi'eb o la, ka o bu'os sogia kpeenm one zi'e anina la ye, "Suer be ya wada ni ye ya fi'eb Room tej nid, ka ba nam pu kad o saria?"

26 Ka sogia kpeenm la n wum ala la, ka o kenj one so'e ba wusa la sa'an n bu'os o ye, "Fu ye fu maal bo? Dau nwa ane Room tej nid."

27 Ka sogianam la kpeenm kenj Paul sa'an n bu'os o ye, "Fu ane Room tej nida?"

Ka o lebis ye, "Eenn."

28 Ka sogia kpeenm la yel ye, "M menj yo ligidi bedego ka lieb Room tej nid."

Ka Paul ye, "Ba du'a man ne Room nid."

29 Ka bane pa'a ye ba fi'eb o la leb nya'an to'oto. Ka sogianam kpeenm la zo dabiem, on banj ye Paul ane Room tej nid ka o lo o la zug.

Paul n zi'e Jew dim kpeenmnam tuon la yela

30 Ka beog nie ka o bood ye o banj li sida lin zug ka Jew dim zi'e o yela, ka o yidig Paul, ka tis noor ye Wina'am maalmaan kpeenmnam ne kpeenmnam wusa la'asem. Ka ba la'as. Ka o mor o kenj zi'el ba tuon.

23

1 Ka Paul gosid kpeenmnam la kii ka yel ye, "M zuanama, man poten'er a nyain Wina'am sa'an m biilimin sa paae zina." 2 Ka maalmaan kpeenm Ananias tis noor ye bane zi'e kpi'e Paul la n nwe'em o noor. 3 Ka Paul yel o ye, "Wina'am na nwe' uf. Fu wenne zanjuom kudug kane ka ba taae. Ka yinj venl, ka poogin ka'a su'um. Fu zin'i kad man saria, wada la yela, amaa fu sa'am wada la, fun tis noor ye ba nwe' man la."

4 Ka bane zi'e kpi'e Paul la yel o ye, "Fu tu'udne Wina'am maalmaan kpeenm."

⁵ Ka o lebis ye, “M ba'abiise, m zi' ye o a Wina'am maalmaan kpeenm. Bozugo Wina'am gbaunjin li sob ye, ‘Da pian' pian'abe'ed n tis kpeenm kane guri fu buudi.’ ”

⁶ Ka Paul n ban ye sieba a Sadusii dim, ka sieba a Farisee dim la, ka yel kpeenmnam la'asugin la ye, “M ba'abiise, mam ne m yaanam ane Farisee dim. Man mor ti'ir ye bane kpi la na lem vu'ug la zug ka m be yela nwa ni la.” ⁷ On yel ne'ēja la ka Farisee dim ne Sadusii dim pin'il nwa'asid ne taaba, ka nidib la welig. ⁸ Sadusii dim la pu siak ku'um vu'ugir ne maleknam ne siis yelaa, amaa Farisee dim siaki li wusa.

⁹ Ka tukpeedug due Paul yela. Ka gbaunmi'idib sieba bane a Farisee dim due nwa'as ne pan ye, “Ti pu nye dau kana nwa tuumbe'ede. Daasi'ere li ane siig bee malek n pian' tis o.” ¹⁰ Ka nonghan nwa'ar la kena galis. Ka sogia kpeenm la zo dabiem ye ba na aans Paul zora zora, ka tis sogianam noor ye ba kem n faaenn o nidib la sa'an n mor o kpen' sogianam yin.

¹¹ Ka yu'unj kan ka Zugsob la kenn Paul sa'an na yel o ye, “Kpe'enjimi fu sunf; ka li nar ka fu tu'as m yela Room tejin, wuu fun tu'as m yela Jerusalem ni kpela si'em la.”

Paul gban'ar la yela

¹² Ka beog nie ka Jew dim sieba la'as taaba n po noor ye ba ku di diib bee nu ku'om asee ban na ti ku Paul. ¹³ Bane daa la'as n gban'e ne'ēja la daa gaad nidib piisnaasi. ¹⁴ Ka ba kenj maalmaan kpeenmnam ne kpeenmnam sa'an yel ye, “Ti la'ase po noor ye ti ku di si'ela asee tinam na

ti ku Paul. ¹⁵ Dinzug fun ne kpeenmnam la'asem ka tum sogia kpeenm la sa'an ye o mor Paul n kenn ya sa'an na, ka niŋ wenne ya bood ye ya wum o yela su'uŋa; ka tinam ti'eb ye ti ku o hale ka o nam pu paae naa."

¹⁶ Ka Paul taunn biig baŋ ban gban'e si'em ka keŋ sogianam yin la n yel Paul.

¹⁷ Ka Paul buol sogia kpeenmnam la yinni yel o ye, "Dasan kaŋa mor si'el ye o yeli ya kpeenm la. Dinzugo dol o keŋ." ¹⁸ Ka sogia kpeenm la mor biig la keŋi ba kpeenm la sa'an n yel ye, "Paul, one a sarega nid la, buole m ye m mor dasan kaŋa keenn fu sa'an na; ka o mor si'el ye o yel uf."

¹⁹ Ka kpeenm la gban'e o nu'ug mor o yi kpukpeŋ n bu'os o ye, "Fu mor bo ye fu yeli ma?"

²⁰ Ka o lebis ye, "Jew dim gban'eya ye beog ba na sos uf ye fu mor Paul n keenn ba kpeenmnam la'asugin la na. Ka niŋ wenne ba bood ye ba wum o yela su'uŋa. ²¹ Amaa da siake; ka ba nidib gaad piisnaasi su'a gur Paul. Ba wusa po noor ye ba ku di diib bee nu ku'om, asee ban na ti ku Paul. Ba ti'eb ne gur fun na lebis si'em."

²² Ka kpeenm la yel dasan la ye, "Da yel so' ye fu yele m si'ela." Ka o ke ka o keŋ.

Sogia kpeenm n zaŋ Paul n tis gomena Felik la yela

²³ Ka o buol o sogia kpeenmnama ayi n yeli ba ye, "La'asem sogianam kobus yi, ne wedban'adib piisyopoi ne kpantoondib kobus yi, ka ba ti'eb yu'uŋ kaŋa karefa awai n keŋ Sizerea. ²⁴ Ka

tis Paul widi ka o ban', ka mor o baanlim ken gomena Felix sa'an."

²⁵ Ka o sob gbaun n yel ye:

²⁶ Naa, gomena sun Felix.

Man Klaudius Lisias sob gbaun kana n tis fun. M pu'usid uf.

²⁷ Jew dim daa gban'e dau kana nwa ka bood ye ba ku o. Ka mam wum ye o ane Room nid, ka ken ne sogianam n faaenn o, ²⁸ ka bood ye m ban lin yela ka ba tu'adi o yela be'ed, ka mor o ken ba kpeenmnam la'asugin. ²⁹ M daa nye ka o yela ane Jew dim wada nwa'asug la zug, ka o pu niŋ si'el ka li nar ku'um bee ba yo o sarega nii. ³⁰ Ka ban yeli m ye Jew dim gban'e yelbe'ed o yela la, dinzug ka m tum o to'oto fu sa'an, ka tis noor ye bane zi'e o yela la kemi fu sa'an na n yiis ba noor pian'ad.

³¹ Ka sogianam la niŋ on yeli ba si'em la, ka mor Paul yu'un kan n paae Antipatris tenjin.

³² Ka beog nie ka sogianam bane ken ne noba la leb Jerusalem na ka wedban'adib la dol Paul n ken. ³³ Ka ba mor o n paae Sizerea tenjin n nok gbaun la n tis gomena ka nok Paul n tis o. ³⁴ Ka o karem gbaun la ka bu'os on yi so'olim si'a na. On ban ye o yi ne Silisia so'olimin la, ³⁵ o yel o ye, "Bane more fu antu'a la ya'a paae na m na kelis fu antu'a." Ka o tis noor ye ba kpen'es o na'ab Herod yin ka ba gur o.

24

Jew dim n yel Paul la yela

¹ Ka daba anu daar ka maalmaan kpeenm Ananias kena ne kpeenmnam sieba ne kpeenm kane mi' antu'a, ka o yu'ur buon Tertullus. Ka ba zaŋ Paul antu'a tis gomena la. ² Ka ba buol Tertullus. Ka o pin'il tu'asid Paul yela ye, “Naa, na'asuŋ Felik. Fu ya'am suŋ la tisi ti yolisim, ka tiak bunbe'ed bedego ka li a teŋ la su'um. ³ Ti siak ne'eŋa wusa zin'is wusa ka pu'usid uf su'uŋa. ⁴ Na'aba, man pu bood ye m saans uf la, dinzug ka m sosid uf ye fu di suguru ka kelis m antu'a giŋ nwa, Paul yela.

⁵ “Ti nye ninkaŋa ka o ane nimbe'ug ne one bood yela. O tugul Jew dim nidib dunia wusa, ka ba zab. O ane bane dol Nazaret nid la tuongat. ⁶ O zig ye o miligi ti Wina'am pu'usum yir. Ka ti gban'e o, ⁷ ka gban'e gban'ar ye ti kad o saria ne tinam meŋ wada. Amaa ka sogia kpeenm Lisius kena ne paŋ n faaenn o ti sa'an, ⁸ ka tis noor ye bane mor antu'a ne o la kemi fu sa'an na. Fu ya'a bu'os o, fu meŋ na wum o sa'an lin wusa ka ti pian' o yela.”

⁹ Ka Jew dim me pa'as pian' o yela, ka yel ye, ne'eŋa wusa a sida.

Paul n tu'a yiis o meŋ Felik tuon la yela

¹⁰ Ka gomena la tis Paul suer ye o pian'am. Ka Paul yel ye, “M mi' ye fu niŋ sariakat ne so'olim kaŋa nwa ni ka yuma lal. Alazug ka m siak ye m pian' yiis m meŋ. ¹¹ Li a na'ana ka fu na nyaje baŋ ye li pu gaad dabisa piinayi nwa ka m daa keŋ Jerusalem ye m pu'us Wina'am. ¹² Ka Jew dim la pu nye m ka m nwa'as ne so' Wina'am pu'usum yire. Ba me pu nye m ka m

tugul nidib la'asug doodin bee teŋ la zin'isi'a nii. ¹³ Ba me ku nyanɛ nie bigise m line ka ba yel ye m maaliyaa. ¹⁴ Amaa m siak ne'eŋa ye m dolne suer kan ka ba ye li bee li gunni la, n pu'usid Wina'am on ka ti yaanam da pu'usid la. M siak lin wusa n sob Moses wada gbaunin ne Wina'am nodi'esidib gbana ni. ¹⁵ M mor ti'ir Wina'am ni wenne ban mor ti'ir si'em, ye nidib wusa, bane a su'um ne bane ka' su'um na vu'ug kumin la. ¹⁶ Dinzug ka m kpe'enjidi m meŋ saŋa wusa ye m poten'er nie Wina'am sa'an ne nidibin.

¹⁷ “M daa yi Jerusalem ka yuma lal ka m mor ligidi leb ye m tis m meŋ nidib bane a tadimnam ka maal maana n tis Wina'am. ¹⁸ M daa niŋid ne'eŋa ka ba nye m Wina'am pu'usum yin. Ka m naae pier maluŋ. Ka nidib bedego daa ka'a anina ka daaun me daa kae'. ¹⁹ Amaa Jew dim sieba bane yi Asia so'olim daa be. Ba ya'a moren yela ne man, ba meŋ naani moren m antu'a keen fu sa'an. ²⁰ Nimbama ya'a nye m tuumbe'ed si'a saŋkan ka kpeenmnam la kat man saria la, ba yelim li nannanna. ²¹ Asee yel yinni ma'aa yela ka m tans ba sa'an, line a ku'um vu'ugir yela, ka m zi'e ya tuon ka ya kat man saria la.”

²² Ka Felik n mi' labasuŋ la suer su'uŋa la, o bas pian'ad la, ka yeli ba ye, “Sogia kpeenm Lisius ya'a paae na, m na gban'e ya pian'ad la.” ²³ Ka tis sogia kpeenm one gur Paul la noor ye o gosim o, amaa ka tis o yolisim bi'ela, ka ke ka o zuanam tis o, on bood si'el.

Paul n zi'e Felik ne Drusilla tuon la yela

²⁴ Ka dabisa yuug bi'ela ka Felik ne o po'a Drusilla one a Jew nid kena. Ka o buol Paul ka ke ka o pian' Yesu Kiristo yadda ninjir yela. ²⁵ Ka Paul n pian'ad popielim ne mej luakir ne sariakadib line ken na yela la, ka dabiem gban'e Felik, ka o yel Paul ye, "Kem, ka m ya'a ti nye sanya m na buol uf." ²⁶ Ka lee mor ti'ir ye Paul na tis o ligidi dinzug ka tuom bi'ela ka o buol o, tuom bi'ela ka o buol o n sonsid ne o.

²⁷ Ka yuma ayi gaad ka Porsius Festus yu'un di'e Felik zin'ig. Ka Felik bood ye o maal line na malis Jew dim la zug, o ke ka Paul kpelim be sarega ni.

25

Paul n sos ye o kej Room na'atita'ar koto ni la yela

¹ Ka Festus paae tej kane ka o so'e la ni ka zin'i anina daba atan', ka naam Sizerea tejn n kej Jerusalem. ² Anina ka maalmaan kpeenmnam ne Jew dim tuongatib mor Paul na tis Festus, ³ ka sos o ye o suni ba yiis Paul lebis Jerusalem, ka ba gban'e ye ba su'a n ku o sueren. ⁴ Ka Festus lebis ye, "Paul be sarega ni Sizerea tejn. Mam mej na leb anina daba ayi nwa. ⁵ O ya'a tum tuumbe'ed si'a, yanam kel ka ya tuongatib n dol m kej Sizerea ka ba pian' o pian'ad."

⁶ Ka Festus zin'i ne ba ka li pu gaad dabisa piigaa, ka naan kej Sizerea tejn. Ka beog nie ka o kpen' koto ni n zin'in, ka tis noor ye ba mor Paul na. ⁷ Ka Paul n kpen' na la ka Jew dim bane yi Jerusalem du'e zi'en gilig o, ka pian'a ye o tum

taal bedego, taal bane ka ba ku nyaŋe nie li gbin nyain ne.

⁸ Ka Paul tu'a ye o yiis o meŋ ka yel ye, “M pu niŋ si'el ka li a be'ed Jew dim wada ni bee Wina'am pu'usum yir bee Room na'atita'ar sa'ane.”

⁹ Ka Festus n bood ye o niŋ line na malis Jew dim la zug, o bu'os Paul ye, “Fu siak ye fu na keŋ Jerusalem ka m kad uf saria ne antu'a bama yelaa?”

¹⁰ Amaa ka Paul lebis yel ye, “M be ne Room na'atita'ar meŋ koto ni; ka anina nar ne ban na kadi man saria. Fu meŋ mi' su'uŋa ye m pu tum be'ed n tis Jew dima. ¹¹ Ka m ya'a sa'amin wada ka niŋin si'el line ka m narin ne ku'um, m naani ku zan'asinee. Amaa m antu'a lin ka ba mor la ye ba pian' la ya'a ka'a sidaa, so' ku nyaŋe noki m n tisi baa. M bood ye ba kadi m saria Room na'atita'ar koto ni.”

¹² Ka Festus ne o suŋidib pian'a gban'e, ka o lebis Paul ye, “Fu yel ye, fu bood ye ba kad uf saria Room na'atita'ar koto ni. Dinzugo na'atita'ar la sa'an ka fu na keŋ.”

Paul n zi'e Agrippa ne Benis tuon la yela

¹³ Ka dabisa bi'ela gaad la ka na'ab Agrippa ne o taunn Benis kenn Sizerea na ye ba pu'us Festus.

¹⁴ Ka ban be anina n yuug bi'ela la, ka Festus tienn na'ab Agrippa Paul antu'a yela ye, “Dau be kpela, ka Felik bas o ka o kpelim be sarega ni. ¹⁵ Ka man keŋ Jerusalem la, ka Jew dim maalmaan kpeenmnam ne teŋ la kpeenmnam mor o antu'a kena tienn m, ka sos m ye, m koosim ye o tum tuumbe'ed.

16 “Amaa ka m lebisi ba ye, li ka'a Room dim malima ye nin̄kan ka ba ke ka ba gban'e o la ye ba nin̄ o si'el la, asee on ne bane ke ka ba gban'e o la kpa'a taaba, ka o nye suer kan ka o na nyaŋe ki'is bane yel si'el zi'il o la. 17 Bane ke ka ba gban'e dau la daa kenn kpela na la, m pu ke ka li yuuge, amaa beog nie la, ka m kpen' zin'in koto ni, ka tis noor ka ba mor o kpen' na, 18 ka ten'es ye ba na yel ye o tum tuumbe'ed. Amaa bane due zi'en la ba pu nyaŋe yel on tum tuumbe'ed si'aa. 19 Amaa ba nwa'as taaba ne o ba pu'usum suer yela ma'aa, ne dau so' one yu'ur buon Yesu, one kpi ka Paul yel ye o vu'ugiya la yela. 20 Ka m pu nyaŋe gban'e man na nin̄ si'em ban̄ yel bama gbin ne, ka bu'os Paul ye o bood ye o keŋ Jerusalem ka m kad o saria aninaa? 21 Ka Paul yel ye o bood ye o kpelim sarega ni, ka keŋ Room na'atita'ar koto ni ka o koosi o pian'ad la. Ka m naan tis noor ka ba mor o keŋ na'atita'ar la sa'an.”

22 Ka na'ab Agrippa yel Festus ye, “M bood ye m meŋ wum dau kaŋa nwa pian'ad.” Ka Festus lebis ye, “Beog ya'a nie fu na wum o pian'ad.”

23 Ka beog nie ka Agrippa ne Benis kena du'osid na'am bedego, ka kpen' pian'ad doogin ne sogia kpeenmnam ne teŋ la tuongatib. Ka Festus tis noor ye ba mor Paul na, 24 ka yel ye, “Naa, na'ab Agrippa, ne bane wusa la'as na. Ya nye dau kaŋa, one ka Jew dim wusa yel o yela Jerusalem ni ne kpela, ka tansid ye o pu nar ye o kpelim voeya. 25 Amaa mam pu nye on nin̄ si'el ka li nar ne on na kp̄ii. Ka o meŋ yel ye o bood ye ba ta'asi o pian'ad la na'atita'ar sa'an.

Ka m gban'e ye m na ke ka o keŋ. ²⁶ Amaa m pu mor antu'a zug o yela na sob n tis na'atita'ar laa. Alazug ka m ke ka ba mor o ya sa'an na, fun na'ab Agrippa meŋ meŋ, ye ya ya'a bu'os o bu'osa naae, m na nye yel si'a o ni n sob. ²⁷ Ka m ten'es ka li ka' su'um tis m ka m zaŋ sarega nid n tis na'atita'ar ka pu pa'al su'uŋa ban gban'e o si'el yelaa.”

26

Paul n tu'a yiis o meŋ Agrippa tuon la yela

¹ Ka Agrippa yel Paul ye, “Suer be ka fu yiis fu noor pian'ad.” Ka Paul uk o nu'ug, ka tu'a ye o yiis o meŋ, ² Ka yel ye, “Na'ab Agrippa, m ten'es ka li malis man ka m na tu'a yiis m meŋ fu tuon zina nwa lin wusa ka Jew dim ke ka ba gban'e m la ni. ³ Fun sadigim mi' Jew dim malima ne ba gban'ar su'uŋa la zug, m sosid uf ye fu mor suguru ka kelisi m pian'ad la.

⁴ “Jew dim wusa mi' man a si'em m biilimin sa, ka mi' m du'amin sa ye m bene m meŋ teŋin ne Jerusalem. ⁵ Ba baŋiya ka li yuug. Ba ya'a bood, ba tun'e zi'eni di m kaset ye m ane Farisee dim nid yinni bane ti'a ba pu'usum la hale. ⁶ Nannanna m zi'e saria kadib zin'igin kpela, mam mor ti'ir ne nozi'el kan ka Wina'am da yeli zi'eli ti yaanam la zug. ⁷ Nozi'el kan ka ti buudi nidib pii na ayi bane pu'usid Wina'am nintaŋ ne yu'uŋ la mor ti'ir ye ba na nye li. Naa, li ane ti'ir kaŋa zug ka Jew dim ke ka ba gban'a m. ⁸ Bo ka li toe tisi ya ye Wina'am na nyaŋe vu'ug ku'um?”

9 “Mam meŋ daa ten'es ye m niŋ si'el wusa line na sa'am Yesu one a Nazaret nid la yu'ur.
 10 Man tum ne'eŋa Jerusalem ni. Maalmaan kpeenmnam daa tis m paŋ ka m gban'e Wina'am nidib bedego kpen'es sarega ni. Ka bane ka ba daa kadi ba saria ye ba nar ne ku'um la, mam meŋ daa siaki ba kuub. 11 Saŋa bedego ka m namisi ba la'asug doodin n kpe'eni fendigi ba ka ba basi ba pu'usum la. Ka m sunf daa pelig ne ba hale ka m keŋ teens bane ka' Jew dim so'olim ni, ye m namisi ba.

*Paul n tu'asi o tiaker la yela
 (Tuuma 9.1-19; 22.6-16)*

12 “Li daa ane ne'eŋa zug ka m daa di'e noor maalmaan kpeenmnam sa'an n keŋ Damaskus teŋin. 13 Naa, ka m be suer zug nintan tisoos ka m nye neesim ka li nie gaad nintan n yi saazug na n gilig m ne bane dol m la. 14 Ka ti wusa lu teŋin ka m wum kukor ka li yel m ne Hibiru pian'ad ye, ‘Saul, Saul, bo ka fu namisid ma? Li na a toog n tis uf wenne naaf na ton' o daan balaar.’

15 “Ka m bu'os ye, ‘Naa, fu a ano'one?’

“Ka Zugsob la yel m ye, ‘M ane Yesu one ka fu namisid la. 16 Amaa duom zi'en ka m nie m meŋi fu sa'an ka gaŋi uf ye fu lieb m tumtum. Fu na tu'as nidib fun nye si'el m sa'an zina ne m yela lin ka m na ti pa'al uf. 17 M na suŋ uf ka fu yi Jew dim nu'usin ne bane ka' Jew dim buudi la nu'usin, bane sa'an ka m tum uf. 18 M na lake ba potenda, ka fendigi ba n yiis likin n lebisi ba neesim ni, ka fendigi ba n yiis Sutaana nu'usin n lebisi ba Wina'am sa'an. M na ke ka ba niŋi m

yadda ka Wina'am yiisi ba tuumbe'ed n bas, ka la'ase ba ne Wina'am nidib.'

Paul n tu'asi o tuuma la yela

¹⁹ “Na'ab Agrippa. M nye dau one yi arazana ni n nie si'el pa'al m la, ka m pu zan'as oo. ²⁰ Ka m pin'il Damaskus ne Jerusalem ne Juuda so'olim wusa ne buudi bane ka' Jew dim la sa'an n mool ye ba fendigim kej Wina'am sa'an, ka tum line pa'al ye ba tiakeya. ²¹ Ne'eja zug ka Jew dim daa gban'a m Wina'am pu'usum yin n zig ye ba kuum. ²² Lin paae zinkaɗa nwa Wina'am suni m, ala ka m zi'e kpela n tu'asid man nye si'el n tisidi ya wusa, kpi'emnam ne tadimnam. Man yel si'el wusa ane line ka Wina'am nodi'esidib ne Moses da yel ka li na niɗ la. ²³ Ye, asee ka Kiristo namis ka lieb one vu'ug kumin yiiga, ka mool labasun n tis Jew dim ne bane ka' Jew dim buudi la.”

²⁴ Ka Paul n tu'ad ye o yiis o mej ne'enanam ni la, ka Festus tans Paul ye, “Fu geenm ne. Fune zamis zu'e hale la yela kpen'esid uf geenmis.”

²⁵ Ka Paul lebis ye, “Naa, m pu geenm. M pian'ade yelsida ne ya'am.

²⁶ “Na'ab Agrippa. M na nyaje pian'a tis uf ne sukpi'eun, fun mi' ne'enanam wusa la zug. M ban ye fu nye ne'enanam wusa line niɗ paalo ni. Li pu niɗ likin ne. ²⁷ Na'ab Agrippa, fu siak Wina'am nodi'esidib la yelaa? M mi' ye fu siakeya.”

²⁸ Ka Agrippa yel Paul ye, “Fu ten'es ye fu na ke ka m kilim Kiristo nid saɗa bi'ela nwa?”

²⁹ Ka Paul yel ye, “Li ya'a yuug bee li pu yuuge, m pu'usid Wina'am ye fun ne bane wusa kelisidi

man zina na kilim wuu man a si'em la. Amaa m pu bood ye ba loo ya ne bana wuu ban lo man si'em laa."

³⁰ Ka gomena Festus ne na'ab la ne Benis ne nidib la wusa due ³¹ yi ka yel taaba ye, "Dau kaɲa pu niɲ si'el ka li nar ye o kpi bee ba kpen'es o sarega nii."

³² Ka Agrippa yel Festus ye, "Dau kaɲa nwa ya'a pu yelin ye o bood ye o keɲ na'atita'ar la sa'ane, fu naani yiisin o."

27

Paul n keɲ Room teɲin la yela

¹ Ka ba gban'e ye ti kpen' aaruɲ keɲ teɲ kane yu'ure buon Itali la, ka nok Paul ne sarega nidib sieba n niɲ sogia kpeenm yinni one yu'ure buon Julius la nu'ugin, one a Ogestus sogianam kpeenm. ² Ka aaruɲ kane yi Adramitium teɲin na daa be anina ye li keɲ Asia ateuk gbeug teɲ sieba ni. Ka ti kpen' wa'ae. Ka Aristarkus one a Masedonia nid one yi Tesalonika na la, doli ti.

³ Ka beog nie ka ti paae Sidon teɲin, ka Julius maal Paul su'uɲa bas o noor ka o keɲ o zuanam sa'an ka ba tis o diib. ⁴ Ka ti kpen' aaruɲ anina. Ka pebisug tu'usidi ti. Ka ti kpi'e Saipuros teɲin ka dol zin'ig kane na lusi ti lebis pebisugin la, ⁵ ka gaad ateuk la line kpi'e Silisia ne Pamfilia teensin n paae Mira teɲin line be Lisia so'olimin. ⁶ Anina ka sogia kpeenm la nye Alekizandria teɲ aaruɲ ka li bood ye li keɲ Itali teɲin. Ka ti wusa kpen'. ⁷ Ka li ka'a na'ana ka ti keɲ ku'omin la bi'el bi'el dabisa bi'ela n paae Nidus teɲin na.

Ka pebisug pu ke ka ti nyaŋe keŋ tuone, ka luaki keŋ kpi'e Salmone teŋ kane be Krete so'olimin. Ka Krete teŋ lusi ti lebis pebisugin. ⁸ Ka ti kene kpi'e ateuk gbeug. Ka li mu'e ka ti paae zin'i kane buon "Zin'isun kan ka Aaruŋ Zi'e la." Ka li kpi'e Lasea teŋin.

⁹ Ka dabisa yuug ka li lieb yeli tisi ti ne tinam na keŋ ku'omin la n tugis, noor loob dabisir n gaad la zug. Ka Paul sa'ali ba ye ¹⁰ "M baŋeya ka ti ku'omin ken la na niŋ yel be'ed tisi ti. La'ad la bedego na sa'am, la'am ne aaruŋ la meŋ ne nidib nyovuya." ¹¹ Amaa ka sogia kpeenm la kelis aaruŋ la sob pian'ad, ka pu kelis Paul n yel si'el laa. ¹² Ka pebisug saŋa ka zin'ig la ka'a su'uŋa ka aaruŋ na zi'en. Lin zug ka nidib la sieba bedego yel ye, li a su'um ka ti keŋ, ka li ya'a a si'em ti na paae Foenik teŋin n zin'in teŋkan ni, teŋ kane be Krete so'olim n gosid tuon la.

Sisi'etita'ar n da'ad ateukun la na yela

¹³ Ka pebisug yi dagobug na da'ad. Ka ba ten'es ye ba nye ba meŋ ka teeg aaruŋ la kunt line kpen' teŋin la n fue ne nwiig. Ka ti kene n kpi'e ateuk gbeug Krete teŋin. ¹⁴ Ka li pu yuuge ka sisi'etita'ar yi Krete teŋin line buon nya'aŋ sisi'em ¹⁵ n kena da'ae aaruŋ la bedego. Ka ba ku nyaŋe ke ka aaruŋ la kpa' sisi'em la ka bas li morem ka ke ka sisi'em la n mor aaruŋ la ken. ¹⁶ Ka ti paae teŋbil zin'ig kan ka ku'om gilig ka li buon Kauda. Ka teŋ la lusi ti sisi'emin. Ka ti kpe'eŋi ti meŋ ka gban'e aaruŋbil la su'uŋa ¹⁷ n du'os aaruŋ tita'ar zugin. Ka ba nok nwiis n lo kiŋkiŋ n vilig aaruŋ tita'ar la n tisi li paŋ, ka zo

dabiem ye ti na paae zin'ig kan ka titanbi'isug be ka li buon Sirtis ka ku'om pu zulum la. Lin zug ka ba sigis aaruŋ la futita'ar ka ke ka sisi'em la zeedi li ken. ¹⁸ Ka beog nie ka sisi'em la kpelim da'ad. Ka ba pin'ili yiisid la'ad bane be aaruŋin la n basid ku'omin. ¹⁹ Ka beog lem nie ka ba meŋ yiis aaruŋ la meŋ la'ad la n bas ku'omin. ²⁰ Dabisa bedego ka sangbana ligil winig ne nwadibibis, ka sisi'em kpelim da'ad ne paŋ. Ka ti pu lem mor poten'er ne vum.

²¹ Ka nidib la yuug ka pu di diibo. Ka Paul zi'eni ba soogin n yel ye, "Ya ya'a da siakini m noor ka da duon Krete teŋine, ti naani yiin yelbama nwa wusa ni. ²² Amaa m sosidi ya ye ya kpe'eŋi ya sunya. Ka hale baa yinni ku kpil ti soogine. Asee aaruŋ la ma'aa na sa'am. ²³ Yu'uŋ ka Wina'am malek sa zi'e m sa'an, ye Wina'am one so'e man ka m pu'usid o la, ²⁴ yel m ye, 'Paul, da zo dabiem. Sida fu na zi'en na'atita'ar Kaisa la tuon, fu saria kadib yela. Ka Wina'am na tis uf bane dol uf la wusa vum.' ²⁵ Dinzugo, kpe'eŋimi ya sunya; ka man niŋ Wina'am yadda ye li sid na niŋ wuu malek la yel m si'em la. ²⁶ Amaa sisi'em na da'ae ti keŋ zin'ig kan ka ku'om gilig la n fir."

²⁷ Li daa ane dabisa pii na anaasi yu'uŋ ka sisi'em da'adi ti ateukun ken. Ka ateuk la yu'ur buon Adria. Ka yu'uŋ sisoos ka nidib bane tum aaruŋ la tuuma ten'es ye ti tu'ae teŋ ²⁸ ka nok line makid ne li kal wusa n mak ku'om la nye ka ku'om la zuluŋ a maka kobuga ne piisi. Ka li niŋ bi'ela ka ba lem maki gos, ka li a piiswai. ²⁹ Ka ba zo dabiem ye aaruŋ la na tu'os tampiins, ka sigis aaruŋ la kunt line kpen' teŋin la anaasi ne

nwiis aaruṅ la nya'anṅ ka pu'us ye beog nie. ³⁰ Ka nidib bane tum aaruṅ la tuuma la ma' ye ba sigis kunt ku'omin aaruṅ la tuon, ka sigis aaruṅbil la ku'omin kpe'enjid ye ba yi aaruṅin la. ³¹ Ka Paul yel sogia kpeenm ne sogianam la ye, “Nimbama nwa ya'a pu zin'in aaruṅin la, ti wusa ku nyaṅe tilige.” ³² Ka sogianam la kensig nwiis bane lo aaruṅbil la ka kee li ka li keṅ.

³³ Ka beog bood nier, ka Paul belimi ba wusa ye ba dim diib ka yel ye, “Zina dabisa piina anaasi nwa ka ya bi'esid ku'um ne vum ka pu di si'ela. ³⁴ Dinzugo m belimi ya ne ye ya di diib ka nye paṅ; ka ya zuobug baa yinni ku bodige.” ³⁵ On yel ne'eṅa naae la, ka nok bodobodo n pu'us Wina'am bareka ba wusa tuon ka ko'og bodobodo la n di. ³⁶ Ka ba wusa kpe'enji ba meṅ sunya n di diib la ba meṅ. ³⁷ (Ti wusa daa ane nidib kobus yi ne piisyopoi ne ayuobu aaruṅ la poogin.) ³⁸ Ban dii siak la ka nok line kpelim la lob ku'omin, ye aaruṅ la fak.

Aaruṅ sa'uṅ la yela

³⁹ Ka beog nie ka bane tum aaruṅ la tuuma pu baṅ teṅ laa. Amaa ka ba nye zin'ig kane a kukun ka gban'e ye ba ya'a nyaṅ, ba na ke ka aaruṅ la kpa' anina. ⁴⁰ Ka ba lodig aaruṅ la kunt n bas ateukun ka lodig daad bane ket ka aaruṅ la keṅ ban bood zin'isi'a la, ka du'os fuug line be aaruṅ la tuon ye pebisug da'ae aaruṅ la n keṅ tuon. ⁴¹ Ka aaruṅ la tu'os titanbi'isduur. Ka li tuon fir n gu'uṅ ken. Ka ku'opila nwe'edi li nya'anṅ, ka li sa'am.

⁴² Ka sogianam la gban'e ye ba ku sarega nidib la wusa ka so' da nyaŋe sua' lub ku'om du gbeugo. ⁴³ Amaa ka sogia kpeenm la bood ye o yiis Paul kumin ka zan'as, ka tis noor ye bane mi' lub la iankim yi aaruŋin la yiiga n lubu du gbeug, ⁴⁴ ka bane kpelim la n doli gban'e daad ne aaruŋ la dakoolima n lubu du. Ala ka ti wusa daa tiligi du gbeug.

28

Paul n be Malta teŋin la yela

¹ Ne'ena nya'anŋ ka ti baŋ ye teŋ la yu'uri daa buon Malta. ² Ka teŋ la nidib maali ti zuod bedego. Ka saa pin'ili niid ka waad be ka ba nyu'e bugum n di'e ti ka ti uosid. ³ Ka Paul la'as dabobir n niŋid bugumin. Ka tuulug wum waaf. Ka o yi na ga' Paul nu'ug. ⁴ Ka teŋ la nidib nye waaf la ga' o nu'ug la ka yel ba taaba ye, "Bi'esug kae', oŋa ane niŋkuud. Yelsida ku ke ka o vu'ugi, hale baa ne on nyaŋe yi ku'omin la na." ⁵ Amaa ka Paul misig o nu'ug ka waaf la lu bugumin ka pu niŋ o si'ela. ⁶ Ka nidib la gu'us ye ba na nye ka o niŋgbina mot bee o na kpelim lu teŋin n kpi. Amaa lin yuug ka ba pu nye ka si'el niŋ o la ka ba tiake ba potenda ye o ane ba'ar.

⁷ Ka zin'ig kan ka ba be la ka poog kpi'e anina yamin n a teŋ la na'ab poog. Ka na'ab la yu'ur buon Publius. Ka o di'e ti ne sumalisim. Ka ti be o yin a o saan daba atan'. ⁸ Ka o saam ben'ed n digi ka o niŋ tul ka o saand. Ka Paul kpen' o doogin n pu'us Wina'am ka pa'al o nu'us o ni ka o nye laafe. ⁹ Ne'ena niŋ la ka teŋ la nidib bane

a ban'adnam wusa kena. Ka Paul sos Wina'am ka ba nye laafe. ¹⁰ Ka ba tisi ti piini bedego.

Paul n naam Malta paae Room tejin la yela

¹¹ Ka nwadisa atan' nya'an ka ti wa'ae ka kpen' Alekizandria tej aaruṅin line daa be Malta tejin sisi'etita'ar saṅa, ka aaruṅ la yu'ur buon "Lieba." Ka ba niṅ aaruṅ la poogin tiname bood si'el la. ¹² Ka ti keṅ paae Sirakuse tejin ka zin'ini anina daba atan', ¹³ ka naami anina n keṅ paae Regium tejin na. Ka beog nie ka sisi'em yi ti nya'an na n da'adi ti. Ka daba ayi daar ka ti paae Puteoli tejin ¹⁴ n nye yadda niṅidib sieba anina. Ka ba sosi ti ka ti zin'i ne ba daba ayopoi, ka ken Room tejin na. ¹⁵ Ka yadda niṅidib bane be Room tejin la wumi ti yela la, ka yi na. Ka sieba paae zin'ig kane buon Saam Dooda Atan' tejin na. Ka sieba paae zin'ig kane buon Appius Da'an tejin na n tu'osi ti. Ka Paul n nyee ba la ka pu'us Wina'am ka o sunf kpe'eṅ.

Paul n be Room tejin la yela

¹⁶ Tiname kpen' Room tejin na la, ka sogia kpeenm ke ka Paul zin'ini o kon' ka sogia gur o.

¹⁷ Ka daba atan' nya'an ka Paul buol Jew dim kpeenmnam bane be tejin la n la'as ka yeli ba ye, "M zuanama, hale la'am ne mam daa pu niṅ si'el be'ede ti nidibin bee wada bane ka ti di'e ti yaanam sa'an laa, ba daa gban'e m Jerusalem ni n nok m n tis Room sogianam. ¹⁸ Ka ba bu'os m bu'osa ka bood ye ba bas m, ban daa pu nye ka m tum tuumbe'ed si'a line nar ne ku'um la zug. ¹⁹ Amaa Jew dim zan'as. Ka man pu tun'e

nin si'ela ka sos noor sogia kpeenm sa'an ye o tis m suer ka m kenj Room na'atita'ar koto ni, hale ka ka' ye m mor antu'a si'a ne m menj nidiba. ²⁰ Dinzug ka m buoli ya ye m nyee ya n pian' ne ya. Nid kan yela ka Israel dim mor ti'ir la zug ka ba lo m ne bana.”

²¹ Ka ba yel o ye, “Ti pu di'e gbana Juuda tenjin ka li sob fu yelaa. Jew dim bane kenn kpela na la, ba so' pu tisi ti fu labaar bee pian'a fu tuumbe'ed yelaa. ²² Amaa ti bood ye ti wum fu sa'an fun ten'es si'el pu'usum kan ka fu dol la. Ti mi' ye zin'ig wusa nidib pian'ad pu'usum la pian'abe'ed.”

²³ Ka ba zi'el dabisir ne Paul. Ka li daar paae la ka nidib bedego la'as Paul zin'igin na. Ka Paul tu'asidi bigisidi ba Wina'am na'am yela, yi beogin ti ma'ae zaam. Ka o kpe'enjidi nyaje pa'ani ba Yesu yela Moses wada gbaunjin ne Wina'am nodi'esidib gbana ni. ²⁴ Ka o pian'ad la nyaje ke ka sieba siak ka sieba pu siake. ²⁵ Ka Paul naan pian'a pian'uk yinni ye, “Wina'am Siig Sunj daa mor yelsida ka yel n tisi ya yaanam Wina'am nodi'es Azaya pian'ad poogin ye,

²⁶ ‘Kem buudi bama nwa sa'an n yeli ba ye,

“Ba na wum ka lem wum,
amaa ka ku banj li gbin ne.

Ba na gos ka lem gos,
amaa ka ku nye si'ela.”

²⁷ Buudi bama nwa, zibisug lusi ba potenda,
ka ba toba zian'as ne wum.
Ka ba lusi ba nini.

Ka ya'a ka' ala,
ba naani nyeen ne ba nini,

ka wumin ne ba toba,
ka banjin ne ba potenda,
ka fendig m sa'an na ka m ti'ebini ba.' "

²⁸ "Dinzugo, banjimi ne'eɲa ye Wina'am tum labaar line a faangir n tis bane ka' Jew dim la. Bama na kelis." ²⁹ Ka nidib la ka' noor yinni ka widig.

³⁰ Ka Paul zin'in yir kan ka o yood li yela la ni yuma ayi, ka di'esid ban wusa kene o sa'an na, ³¹ ka pa'ani ba Wina'am na'am yela ne Zugsob Yesu Kiristo yela, ka pian'ad ne sukpi'eun ka so' pu ginid oo.

XCV

Wina'am Gbaun (Ghana)
The New Testament the Kusaal language (Ghana)
copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kusaal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
c688c8bf-38ac-5c00-90bd-6e4eaa165a20